

The Library
of the
University of North Carolina

Endowed by The Dialectic
and
Philanthropic Societies

862.8

T 255

v. 26

PG 6217
.T44
V. 26

WEEKS
FIVE
out on

THE LIBRARY OF THE
UNIVERSITY OF
NORTH CAROLINA
AT CHAPEL HILL

ENDOWED BY THE
DIALECTIC AND PHILANTHROPIC
SOCIETIES

PQ6217
.T44
vol. 26
no. 1-22

Handwritten text, possibly a signature or title, appearing as dark ink smudges in the center of the page.

ARXIU TEATRAL MILLÀ

Compra i venda de comèdies de totes menes

Carrer de Sant Pau, 21. - BARCELONA

DOS PESETAS

Vosté será meva!

(Pour avoir Adrienne)

Comèdia galant i picaresca en tres actes de
l'escriptor francès

LOUIS VERNEUIL

Traducció de

AMICHATIS

Estrenada en el Gran Teatre Español la nit
del 7 d'Abril de 1923.

BARCELONA
PUBLICACIONES RAFOLS

Paseo de Gracia, 119

REPARTIMENT

<i>Un jove de 25 anys</i>	Sr. Santpere
<i>Gustau de Thomeret, de 45 anys.</i>	» Arteaga
<i>Enric Rimbaud, 30 anys.</i>	» Bergés
<i>Adriagna Thomeret, 27 anys</i>	Sra. Casals
<i>Rosa Pompon, 22 anys.</i>	» López
<i>Agneta, 25 anys</i>	» Vinyals

Avui, a París.

Els tres actes son al mateix lloc; el despatx d'É. Thomeret.

Aquesta obra és propietat de l'autor.
La Sociedad de Autores Españoles es l'encarregada
de cobrar els drets de representació.

ACTE PRIMER

Despatx d'En Thomeret, a casa seva, que serveix de sala de visites. Cap caràcter sever ni oficial. Flors. Mobles elegants.

Al fons, quasi tot al llarg del foro, paral·lelament al prosceni, dos esglaons que pugen a una gal·leria on s'obren tres portes.

Porta del centre, a l'avant-sala.

Porta mà dreta, en xamfrà, de vidres, que dona al menjador.

Porta esquerra, en xamfrà, per on se veu el començar d'una escala que duu a les habitacions superiors d'En Thomeret.

Encara hi han tres portes més en el primer terme.

Dreta, porta a les habitacions d'Adriagna.

Esquerra, primer terme, porta a la cabina telefònica. Es veu perfectament l'interior. L'aparell telefònic es posat enfront al públic. La porta s'obre cap a l'interior.

Esquerra, segon terme, porta a un salónet.

La taula-despatx d'En Thomeret és a l'esquerra entre les dues portes. Papers i papers. Botó de timbre a un costat. El silló del despatx és entre la taula i la paret.

A l'altre costat de la taula, un altre silló.

Al davant de la taula, vora el prosceni, un «pouf».

Segon terme, dreta xemeneia que fa una mica de recó intim. Al seu davant, tres sillonets.

Altres mobles.

Són les sis de la tarda.

(Al aixecar-se el teló, Adriagna, sola, llegeix un diari. Sona el telèfon. S'aixeca. Va al telèfon. Despenja el receptor. Parla dins de la cabina. Ha deixat la porta mig oberta.)

ADRIA.

(Al telèfon.)

Digui... sí... ¡ Ah !... Ets tu maridet?... D'on telefonenes?... Del teu despatx?... Ja has finit la feina?... Eh ! sí... Ja !... Es tracta de les canyeries de la casa del carrer de Malhurins?... Arreglat?... Bé !... Bé !... Es clar que no està bé que ploqui en els pisos... Es clar !... Jo també em queixaria si plovia al meu saló. Eh... digues...

(S'obre la porta del fons. Agneta fa entrar un jove.)

AGNET.

(Parla a fora.)

Passi... La senyora el rebrà tot seguit !

JOVE.

(Entrant.)

Què és aquí la senyora?

AGNET. Es a la cabina.

JOVE. Quina cabina?

AGNET. La del telèfon.

(Li mostra la porta. Adriagna que no ha vist entrar, segueix parlant: «Sí... bé... aixó és... etz...»)

Què no la sent?

JOVE. Sí... sí!... Quina veu més dolça!...

AGNET. *(Sense comprendre.)*

Sí...

JOVE. I qué... li sembla que faré fira?

AGNET. No ho sé pas... La senyora no és gaire exigent... El senyoret tampoc... Però no puc dir res...

JOVE. I és una bona plaça?

AGNET. Un pot fer-se el triple de sou.

JOVE. Ah!

(Maquinalment s'asseu. L'Agneta amb un gest, li recorda que ve a cercar una plaça de criat. S'aixeca.)

Escolti. I per què se'n va anar l'altre criat?

AGNET. Perquè no m'agradava.

JOVE. Ah!... Es precis que els criats siguin del vostre gust?

AGNET. Per això no es preocupi... Vostè m'agrada d'allò més...

Té bon tipó, és correcte, vesteix elegant... Potser és massa elegant i tot per un criat...

JOVE. *(Confidencial.)*

Són els vestits del meu antic amo.

AGNET. Els hi ha donat?

JOVE. No. Els hi he pispat... Es per això que em va treure.

(Mateix joc d'avans. Agneta el mira. Ell s'aixeca.)

AGNET. *(Mig espantada.)*

Aquí vostè no podrà pendre els trajos del senyoret.

JOVE. Que els tanca amb pany i clau?

AGNET. Ca!... Es massa gras!... Se'ls tindria de fer arreglar!

JOVE. Me'ls provaré...

(En tota aquesta escena no ha deixat de sentir-se ni un moment com telefonava l'Adriagna. En aquest moment obre la porta i es veu que fineix la comunicació.)

ADRIA. *(A la cabina.)*

Eh!... Que ja tornes a casa?... Que encara trigaràs un quart?... Bé... Fins a tot seguit, maridet!...

(Entra en escena.)

Què passa, Agneta?

AGNET. És aquest jove que ve a demanar la plaça de criat...

ADRIA *(Al tancar la porta es gira i veu el jove. Resta de pedra.)*

Eh!!!

JOVE. *(Vivament.)*

Sí, senyora... Jo sóc un jove que ve a demanar la plaça de criat... He sapigut que el seu criat els ha deixat, i jo desitjo tenir l'honor de reemplaçar-lo, si és que puc merèixer aquesta confiança...

AGNET. *(Apart.)*

I que parla bé!

*(Va a fer mutis, a dreta primer terme).
(Que pot dominar els seus nervis).*

ADRIA.

Ja veurem... ja veurem... Quedi's, Agneta. No es mogui... I quan vol guanyar?

JOVE.

(Distret.)

Quinze fracs.

ADRIA.

Cada mes?

JOVE.

Cada dia!

ADRIA.

Vostè deu estar boig!

JOVE.

Així posi deu fracs.

ADRIA.

Cada dia?

JOVE.

Cada mes... Tant me fa els diners a mi!

ADRIA.

A quina casa ha servit fins ara?

JOVE.

A casa del rei d'Espanya!

ADRIA.

I per què el va deixar?

JOVE.

Es que jo sóc republicà i no ens aveniem! Tingui el meu certificat.

(Es treu un paper de la butxaca. Adriagna el llegeix. El jove s'asseu. Agneta el fa aixecar amb una mirada.)

ADRIA.

«...servidor perfecte... fidel, treballador, enèrgic... és un model de criat modern...»

(Li torna el paper.)

(Va cap al seu quarto.)

JOVE.

Molt bé... Doncs vostè no fa per casa...
I per què, senyora?

ADRIA.

D'això vostè no en té de fer res.

(Molt sèria.)

(Va per anar-se'n).

JOVE.

Senyora!

ADRIAG.

(Girant-se).

JOVE.

Digui...

(Molt respectuós).

Voldria ser tan amable la senyora que m'escoltés, particularment, tres paraules?

ADRIA.

(Va per refusar. Es repensa. Diu).

Sia... Deixi'ns sols, Agneta!

AGNET.

Vostè farà el que vulgui... Però jo el trobo de primera...

ADRIA.

(A la senyora.)

Ningú li demana el seu parer...

JOVE.

(Agneta mutis dreta, primer terme.)

(Tot seguit que l'Agneta ha tancat la porta.)

Senyora... Joestic boig per vostè!

- ADRIA. Ja n'hi ha prou!... Faci'm la mercè de deixar-me
tranquilla!
- JOVE. Mai!
- ADRIA. Ja és massa!
- JOVE. Senyora... jo l'estimo i vostè serà meva!
- ADRIA. Això és una bogeria!
- JOVE. Això és l'amor. Vostè és la dona de la meva vida!
- ADRIA. Vostè és un ximple!
- JOVE. Jo sóc un enamorat!
- ADRIA. Vostè es un imbècil!
- JOVE. Jo sóc un amant!
- ADRIA. No pas el meu!
- JOVE. No encara!
- ADRIA. Vostè no ho serà mai!
- JOVE. I què sap vostè?
- ADRIA. N'estic ben certa!
- JOVE. Doncs no ho digui!
- ADRIA. Per què?
- JOVE. Perquè vostè és una dona...
- ADRIA. I què?
- JOVE. Que una dona no pot dir mai: «Juro que jo faré això...»
Deu dir: «Juro que és fàcil que jo faci això...»
- ADRIA. Es deliciós vostè:
- JOVE. Sóc sincer... i estic trasbalsat.
- ADRIA. Trاسبalsat!... Per què?
- JOVE. Per vostè... Estic boig per vostè...
- ADRIA. Però si no em coneix!
- JOVE. Sempre s'estima quan no es coneix!... I endemès, jo,
a vostè la conec perfectament!
- ADRIA. Vol dir?
- JOVE. Han passat tantes coses entre nosaltres?
- ADRIA. Ja les he olvidades!
- JOVE. Doncs jo les hi faré recordar... Faci la mercè de pre-
gar-me que sigui.
- ADRIA. No.
- JOVE. No hi fa res!... Començo l'evocació...
- (Romàntic.)*
- Una gran sala... cinc-centes persones que criden, que
s'aprofiten... Es una subhasta de caritat... Venen xa-
colata... diaris vells... Quadros... postços... retrats...
Vostè era allà... Jo també... Vostè compraba perfums.
Jo una pipa de 1.000 francs!... Quina pipa més cara!...
De prompte es posa al davant meu el ventrell d'un
capellà que m'empeny contra el pit de vostè... Vostè
em mira... Jo la miro... Vostè fa ; Ah! i cau en els
meus braços!!!
- ADRIA. Era la xafogor!... Jo em trobava malament!
- JOVE. No ho digui... Vostè es trobava molt bé!... La meva
mirada li va fer mal...
- ADRIA. Vol dir...

- JOVE. I ho repeteixo. No és la primera vegada. Tinc la mirada perillosa !...
- ADRIA. Potser és una malaltia !
- JOVE. Em ve de petit... Sempre torbo les dones. Ja ho va dir la meva dida... «No sé... aquest petit quan mama el pit em mira d'una manera...» I sempre ha estat així...
- ADRIA. Però és que a mi no em feia pas el mateix que a la dida....
- JOVE. Es el mateix... Cregui que fins m'he fet dar una mirada pels metges... Perquè és empipador això de fer desmaiari senyores amb un cop d'ull... Sembla que la veig en els meus braços... Em va fer una pena...
- ADRIA. Vol dir?...
- JOVE. Pena per no estar sols !... La vaig agafar... a cops de puny vàreig fer-me pas... Ja sóc a la porta... Ja som al carrer... Ja som a la farmàcia... Eter... Vinagre... Copets a les mans... Un quart de viatge per l'altre món i va tornar en sí !
- ADRIA. Quina memòria !
- JOVE. Li demano l'adreça... Me la dona !... Recordi's que me la va dar...
- ADRIA. Vostè va pregar-me tant per acompanyar-me ?
- JOVE. Jo no podia deixar-la anar sola després d'una emoció així !... Vaig fer parar un auto... Vàrem pujar... Vostè reconeix que va pujar ?
- ADRIA. Jo em pensava que vostè era una persona decent !
- JOVE. Jo sóc un amant !
- ADRIA. No és lo mateix !
- JOVE. Es molt millor !
- ADRIA. Vol dir... Doncs jo trobo que vostè és un pocavergonya !... Vostè va fer-me un petó !
- JOVE. Als llavis. No ho oblidaré mai !
- ADRIA. Ni jo. Es per això que no el vui veure mai més !
- JOVE. I és per això que jo la vui veure tota la vida !... Jo sóc qui té raó ! Fa un mes de la subhasta on es va decidir la meva vida, i ens hem trobat cada jorn !
- ADRIA. I encara se'n vanta !... Vostè és un espia vergonyós ! Es passa la vida sota els meus balcons !
- JOVE. Això mateix !... Vostè no pot anar a cap carrer sense que jo passi per l'altra acera, ni pujar a un auto que no vagi seguida pel meu, ni llogar una llotja al teatre que no em tingui a la llotja del costat, ni dinar a un restaurant que jo no sigui al davant de vostè menjant plats que no m'agraden però que són els mateixos escullits per vostè.
- ADRIA. Vostè és desesperant !
- JOVE. Jo sóc un enamorat !
- ADRIA. *(Perdent la paciència.)*
Doncs ja n'hi ha prou !... Passi-ho bé, senyor meu !
(Se'n va dreta primer terme. El jove, queda sol, un segon. Despres s'obre la

- porta i torna l'Adriagna. Ha reflexionat.*
Endemès... Que vostè no està enamorat de mi !
(*Indignat.*)
JOVE. Que no estic enamorat de vostè !... No penso més que en vostè !... No somnio més que amb vostè !... Casa meva està plena de retrats de vostè !
- ADRIA. Retrats meus?
JOVE. Sí, de vostè... fets amb el meu Kodak...
ADRIA. Però quan?
JOVE. A totes hores... La tinc al sortir de casa seva, a l'entrar, comprant un diari, fent-se il·lustrar les sabates, parlant amb el seu marit... afortunadament que el vaig pendre d'esquena... En tinc un d'extraordinari... Vostè passejava pel Bosc de Bolònia... Somreia... He fet una ampliació... així... de tamany natural !... A casa, quan dino sol, poso un cobert per a vostè, i poso el retrat en una cadira... Jo dino amb vostè !... Quan em fico al llit li faig lloc al meu costat, i dormo amb vostè !
- ADRIA. Li prohibeixo !... No està bé això !...
JOVE. Que no està bé !... Somnio cada cosa !... Però que no ha vist com visc... He tingut de fer amistat amb la portera d'aquí al davant i em lloga una cadira per fer de centinella...
- ADRIA. Es per això que d'ençà quatre dies he pres el determini de no sortir de casa !
JOVE. I és per això que jo he pres el determini d'entrar !
ADRIA. I què guanya amb tot això ?
JOVE. La veig... Li parlo... L'escolto...
ADRIA. I no té que dir-me res més ?
JOVE. Que jo estic boig per vostè i que vostè serà meva !
ADRIA. (*Secament.*)
Senyor meu : Faci la mercè d'anar-se'n !
- JOVE. Tan aviat ?
ADRIA. Aquesta broma ja dura massa !
JOVE. Però si no es tracta de cap broma !
ADRIA. Que vol que demani ajuda per treure-l ?
JOVE. No, gràcies... Per anar-me'n no necessito que m'ajudin.
ADRIA. Ja és massa !... Passi-ho bé !
(*Se'n va per la dreta primer terme. El jove queda sol. Com avans torna a sortir l'Adriagna.*)
- JOVE. Encara és aquí ?... Això vol dir que no vol anar-se'n ?
JOVE. Mai, senyora !
(*Una pausa.*)
- ADRIA. Com se diu vostè ?
JOVE. El meu nom ?... Per què fer... Jo sóc el seu amant !
ADRIA. Per darrera vegada vol fer el favor d'anar-se'n ?
JOVE. Això vol dir que em treu ?
ADRIA. Sí !!!
(*Veu d'En Thomeret al passadís.*)

- VEU. Bona nit, Agneta !...
- ADRIA. Vaja !... Ja és aquí el meu marit !... Arriva a punt !
- JOVE. El seu marit?... Posi's tranquila !... No em veurà pas !...
- ADRIA. Ah, no !... El que jo vui és que el vegi !
- JOVE. Però jo no vui... Pensi que sóc el jove que la va petonejar en el taxi... Vostè es moriria de vergonya !
- ADRIA. Vostè no és més que un aspirant a la plaça de criat !...
- JOVE. I si li agrada?... I si em contracta?... No senyora... Jo no sóc cap criat... Sóc l'amant : em tinc d'amagar !...
(Va cap a la cabina del telèfon).
- ADRIA. Vostè està boig !
- JOVE. Farà la mercè de fer-me saber el moment en què el seu marit se'n vagi... Sortiré per la finestra !... Sóc l'amant. L'amant es té d'amagar ! Jo sé complir amb la meva obligació !...
(Va a la cabina. Tanca.)
- ADRIA. Però aquest home és insuportable !...
(S'asseu vivament al lloc que era a l'aixecar-se el teló. Torna a llegir.)
- THOME. (Pel fons.)
- Bona nit, rateta de casa !
- ADRIA. (S'aixeca. Petó.)
- Ets tu !... Sí que vens content ! Què tens ?
- THOME. Que estic content !
- ADRIA. Millor !... Estic certa de què endevino per què estàs content !
- THOME. (Inquiet.)
- Vols dir ?
- ADRIA. Fa temps que sempre que estàs content és que m'has comprat un regalet !
- THOME. Vols dir ?
- ADRIA. Sempre !... Sempre !...
- THOME. Doncs mira... Aquesta vegada no ho has endevinat... No t'he comprat res !
- ADRIA. N'estàs segur ?
- THOME. Ja ho crec !
- ADRIA. Ja ho veurem... Deixa't escorcollar... Les mans enlaire !... (Fica les mans a les butxaques d'En Thomeret. Trova un estoig). Mentider !... I què es això, veïam?... Això... això...
- THOME. (Obre l'estoig). Oh !... Quina esmeragda !... Magnífica !... Ai, maridet meu... ets massa bo !... (Fent-li un petó). I que n'és de bonic ! (Es posa l'anell). I que em ve just ! Com se veu que em coneixes la mida !... Que n'estic de contenta ! (Mira a En Thomeret que tot trist s'es anat a la ximeneia). Què tens?... Per què estàs trist?... Que ja no estàs content ?
- THOME. Ara ja t'he fet el regal !... Ja no tinc per què estar alegre !
- ADRIA. (Riu.)

Ets ben estrany també!... I què... van bè els negocis?...

- THOME. Bé!
- ADRIA. Cap novetat?
- THOME. Cap!... Ah, sí... l'entressol del carrer Langier...
- ADRI. La casa del senyor Rabourdin?
- THOME. Sí. Ja l'he llogat!
- ADRIA. Gràcies a Déu!... I qui se l'ha quedat?
- ADRIA. La senyora Pompom?
- THOME. La senyora Pompom!
- THOME. Sí.
- ADRIA. I qui és aquesta senyora?
- THOME. Una senyora.
- ADRIA. I es diu Pom-pom?
- THOME. Sí... Rosa Pompom!
- ADRIA. Ah!... Rosa Pompom!... Una cocot!
- THOME. Fes el favor... Parla bé dels meus llogaters!
- ADRIA. Què vols dir?
- THOME. Que jo no llogo cap pis a les cocots!... La senyora Pompom és una senyora... i res més!
- ADRIA. Quina edat té?
- THOME. 25 anys.
- ADRIA. Es bufona?
- THOME. Sí!
- ADRIA. Eleganta?
- THOME. Molt!
- ADRIA. Doncs és una cocot!
- THOME. Fes el favor!... La senyoreta Pompom és una senyora molt decent! Ja la veuràs. Té de venir aquí, tot seguit, a firmar el seu contracte. Estic segur que t'agradarà!...
- ADRIA. I per què em té d'agradar?
- THOME. Per res... Jo sóc gerent de moltes cases... Jo sóc qui trio els llogaters... i vui que tu aprovis la meva elecció!
- ADRIA. I tu has llogat a aquesta dama el pis de una casa on viu un jutge i un pastor protestant?
- THOME. I què?
- ADRIA. I tu creus que aquesta gran dama es farà amiga dels veïns?
- THOME. Adriagna!... Sembla que no sia del teu grat aquest llogater!
- (Sona el timbre del telèfon).
- El telèfon!
- (Va cap a la cabina).
- ADRIA. (Aixecant-se passant davant d'ell). No!... Es per mi! Es per mi!... (Va a la cabina i obre la porta tot just per poder passar. Es veu el jove, dret, pegat a la paret del fons. Tot seguit se sent la veu). Digui... Digui...
- THOME. (Sol). Amb aquestes bromes ara jo tinc de comprar un altre anell!

ADRIA. Digui... No... (*Furiosa. Sempre a l'aparell*). Estigui quiet... No em toqui que crido... Digui... No... No... Passi-ho bé! (*Entra en escena. Els cabells en desordre. Tanca la porta de cop*).

THOME. (*Sorprès*). Què passa?

ADRIA. Res!... La meva modista!...

THOME. Però si estàs encesa... Despentinada!...

ADRIA. Es que m'ha dit unes coses...

THOME. I tu per què li deies: «No em toqui... no em toqui...»

ADRIA. A la modista... Es que jo li deia que no em toqués més les faldilles que ja están bé... això és... Saps lo que pots fer ara?

THOME. Jo?... Què!

ADRIA. Anar-te'n a pendre el vermouth!

THOME. Jo... a pendre el vermouth?... Si em fa mal!

ADRIA. Ah!... sí... Es cert...

THOME. Què ets faig nosa?

ADRIA. No... no... seiem i parlem!

(*Ella s'asseu, inquieta, nerviosa. Mira la cabina telefònica*).

THOME. Doncs parlem... Casualment jo tinc de parlar-te d'un gran negoci...

ADRIA. Ah!...

THOME. Figura't que jo, entre catorze arquitectes he estat escullit per a fer el projecte de la punta de los Gobines!

ADRIA. (*Que no escolta, repeteix maquinalment*). La punta de les Gobines?

THOME. Sí... Una societat feta amb molts milions per a fer un gran casino i un balneari a les roques de la punta de les Gobines!

ADRIA. Sí... sí...

THOME. A la Bretanya... Al Finisterre...

ADRIA. Però si allò és un desert!

THOME. Avans de dos anys serà més poblat que Deauville! Farem un gran palau i serà un lloc de curació per els enervats.

ADRIA. Els enervats?

THOME. Sí. Els enervats. Els que tenen massa nervis!... Els tractarem amb els banys de vent!... Posem els malats dalt d'una roca i prenen el bany de vent. Si bufa molt vent el bany val 10 francs. Si no bufa gaire val dos... Per això hem escullit un lloc on sempre bufa el vent... Farem un casino, un hotel i el balneari... El balneari és difícil... Té de ser una casa on passi el vent per tot arreu... L'ideal fóra una casa sense parets ni teulada... Però això no pot ser pels dies de pluja... Ja he començat els plànols... (*S'aixeca i va cap a l'esquerra*).

- ADRIA. *(Aixecant-se i barrant-li el pas del telèfon).*
- On vas?
- THOME. *(Sorprès).* Vaig a cercar els plànols...
- ADRIA. Ah!... Està bé!... *(L'agafa pel braç i torna amb ell de manera que ella s'assenta al silló del despatx. Thome-ret, dret, resta al costat de la taula).*
- THOME. Veus?... Això és el casino... Sala de bacarrat... Menjador... Cuina...
- ADRIA. I això tan petit què és?
- THOME. La cabina pel telèfon...
- ADRIA. I nomès té una porta?
- THOME. Es clar!
- ADRIA. Doncs jo en posaria dos!
- THOME. Per què?
- ADRIA. Perquè totes les cabines telefòniques deurien tenir dos portes... Es una idea...
- THOME. Es una idea ben idiota...
- ADRIA. Com que jo no sóc arquitecte!
- THOME. Així no em fas la competència. *(Agafa un altre plànol).* Mira aquest...
- ADRIA. *(Sense escoltar).* Escolta...
- THOME. Dignes...
- ADRIA. Em faries la mercè d'anar a posar aigua al canari...
- THOME. Al canari?
- ADRIA. Sí... Jo no li vui posar perquè no sé... sembla que quan li poso jo no canta...
- THOME. Ja hi vaig... Però vols dir que al veure'm a mi s'inspirarà...
- ADRIA. No et sap pas greu?
- THOME. No... no... Vaig a posar aigua al canari. *(Va cap al primer terme dreta).*
- ADRIA. *(Apart).* Uf!
- AGNET. *(Pel fons).* La senyoreta Rosa Pompom!
- THOME. *(Aturant-se).* Ah!... Doncs mira, si tu no li poses aigua es morirà de set!
- ADRIA. Per què?
- THOME. Perquè tinc de rebre aquesta senyora!
- ADRIA. La pots rebre al saló...
- THOME. Al saló?... I per què?...
- ADRIA. Perquè és més bonic... Hi han quadros... Cadires més toves...
- THOME. Però si jo les visites dels llogaters les rebo al despatx!...
- ADRIA. I la faràs entrar tot seguit?
- THOME. Ara mateix... Ja li posaré després l'aigua al canari!
- ADRIA. Està bé!
- (En veu alta perquè la senti el jove del telèfon).*
- Doncs bé... Et deixo sol!... Et deixo sol amb

aquesta senyora! (*Ap.*) Si ara truquen per telèfon, la catàstrofe! (*Se'n va per dreta primer terme*).

THOME. (*A Agneta*). Fes passar aquesta senyora! (*Agneta fa passar la Rosa Pompom i se'n va*).

ROSA. (*Entra molt cerimoniosament tot seguint que l'Agneta se'n va de un salt abraça a En Thomeret*).

El meu reiet!

THOME. No cridis tant... Pot sentir-te la dona.

ROSA. Ah! Dispensa, noi... No ho sabia... així et diré... Bon dia, senyor arquitecte.

THOME. En veu baixa pots dir-me tot el que vulguis.

ROSA. Està bé. (*Sentant-se*). Ara vinc de veure el piset... Es deliciós.

THOME. T'agrada?

ROSA. Ja ho crec... sembla fet per a mi... Nomès hi ha una cosa que voldria demanar-te... Que em treguessis l'embà del salonet.

THOME. L'embà que separa el salonet de la sala?

ROSA. Sí.

THOME. I per què?

ROSA. Perquè del saló i del salonet jo faré el quarto de dormir... Estarà molt bé... Serà gran... amb tres balcons...

THOME. Així el quarto de dormir què serà?

ROSA. Sala de bany!

THOME. Però si la banyera és a l'altra punta del pis!

ROSA. La canviem de puesto!

THOME. Al teu quarto?

ROSA. Es clar...

THOME. Però així no tindràs sala de rebre?

ROSA. La posaré al menjador.

THOME. I el menjador?

ROSA. A les dues saletes de rebre!

THOME. Tindràs dos menjadors?

ROSA. No, home!... Treuràs l'embà.

THOME. Un altre embà... Caurà la casa!

ROSA. Per dos embàns!... Si que deu ser mal feta!...

THOME. Ja ho veurem... Ja ho veurem...

ROSA. (*Aixecant-se i abraçant-lo*). Ai el meu reiet i que n'és de bo!

THOME. (*D'un calaix treu uns papers*). Té. Es el contracte. Seu i firma!

ROSA. (*S'asseu. Llegeix*). ...«No pot donar-se escàndols... No pot tenir gossos»... De cap manera!... Jo en tinc dos!

THOME. Dos?

ROSA. Sí... sí... dos... té... Canvia això... Posa... «Pot tenir tots els gossos que vulgui»...

THOME. Està bé... Sempre que surtis procura amagar-los sota l'abric.

ROSA. Si són dos llops!

THOME. Dos Hops!... Quan els vegi el jutge i el porter... Tot

serà que es mudin de casa! (*Fa l'esmena al contracte*).

ROSA. I el preu?... Dos mil francs... No és car...

THOME. Ja ho crec... Es un pis de 5 mil...

ROSA. I per què poses dos mil?...

THOME. Perquè sóc jo qui pago.

ROSA. Ah, sí... (*Canvi*). Escolta... Així cada tres mesos tu em donaràs...

THOME. 500 francs!... o siguin dos mil a l'any.

ROSA. Això és... Jo te'ls tornaré i tu em faràs un rebut.

THOME. Això és!

ROSA. Escolta... així tant te fa que posis dos com cinc mil!

THOME. No, dona... Perquè els dos mil que jo et dono són jo qui els treu de la butxaca; però els dos mil que tu em tornes van a la butxaca de l'amo.

ROSA. I qui és l'amo?

THOME. Un murri. El propietari. El senyor de Roubourdin.

ROSA. I què li diràs a aquest senyor per a que no sospiti?

THOME. Li dic que el pis té una tara...

ROSA. Una tara?... No són pas jo aquesta tara?

THOME. No, dona, no... Firma.

ROSA. Escolta... Però aquest senyor veurà que al cap de l'any li manquen 3 mil francs.

THOME. No... He pujat 500 francs als altres llogaters... Són 6; fa el compte rodó!

ROSA. Així els altres llogaters t'ajuden a pagar el pis de la fulana del procurador! Quin plaga!

THOME. Sóc un home de negocis... Firma.

ROSA. *Voi!* (*Firma amb molt compte*). Carolina Duvéau, Alias, Rosa Pompom. Ja sabies que jo no em deia Pompom?

THOME. Ho suposava!

ROSA. Per què?

THOME. Per res... Ves quines preguntes! (*Pren el contracte. El guarda en un calaix*). Té, aquest és el teu. No el perdis.

ROSA. No passis ànsia. (*Ella el guarda al seu bolso; de sobte diu*). I el meu anell? que no hi has pensat?

THOME. Prou que hi he pensat!

ROSA. On és?... Deixa'm que jo te'l cerqui...

THOME. No que em faràs pessigolles...

(*Com l'Adriagna avans li regira les butxaques*).

Em sembla que has fet tard.

ROSA. Per què?

THOME. Perquè avans que tu ja ha passat el burot.

ROSA. Qui és el burot?

THOME. La meva dona... L'ha trovat, i és clar ha cregut que era per ella!... què vols que et digui?

ROSA. Si que ets un babau.

THOME. Com que no tinc la costum d'enganyar a la dona!

- ROSA. Què dius?
- THOME. Que tu ets la meva primera querida.
- ROSA. De debò?
- THOME. De debò!
- ROSA. D'ençà que vares nàixer?
- THOME. No! D'ençà que em vaig casar!
- ROSA. Tan mateix... és estrany! Quina edat tens?
- THOME. 45 anys.
- ROSA. Tè... La mateixa del pare!
- THOME. Ah!
- ROSA. Es cert... Té 45 anys com tu... Es queda calvo com tu... I es deia Gustau com tu... Quina casualitat!
- THOME. Doncs no em fa gaire gràcia...
- ROSA. Però ell no és arquitecte... Però també fa cases.
- THOME. No és pas enginyer?
- ROSA. Es manobre!... Mira... el pots llogar tu. Es molt bon home.
- THOME. No ho crec pertinent...
- ROSA. Sembla que et sap greu... Si ho arribo a saber et dic que era filla del *Tsar* de Rússia i la bella Otero!
- THOME. Mira no parlem de l'arbre geneològic.
- ROSA. De quin arbre dius?
- THOME. Deixa-ho córrer...
- ROSA. Serà millor... Així dius que jo sóc la teva primera querida.
- THOME. Però jo no sóc el teu primer amant.
- ROSA. Tu diràs! (*Perquè En Thomeret la mira esverat*). Tu ets el segon... Avans que tu tenia a l'Enric Rimbaud!
- THOME. Qui era aquest?
- ROSA. El meu primer!
- THOME. I es deia Enric Rimbaud?
- ROSA. Sí. Què el coneixies?
- THOME. No!... I per què el vares deixar?
- ROSA. Ves... Perquè t'estimo!
- THOME. I endemès...
- ROSA. Perquè ja no tenia un cèntim... I no et pensis, tenia més de dos milions... Però tot ho va perdre.
- THOME. A on?
- ROSA. A tot trreu... a les carreres, al bacarrat, a la ruleta...
- THOME. I què fa ara?
- ROSA. Fa deutes! Demana diners, no paga, juga. No estranyaria gens que vingués un dia a fer-te un xantaig! (*Inquiet*). A mi? I per què?
- THOME. Perquè sap que sóc la teva amiga i que ets un home casat!
- THOME. Es deliciós el teu primer!
- ROSA. Es un bon noi.
- THOME. Que encara te'n recordes?
- ROSA. Però si ara t'estimo a tu!
- THOME. N'estàs ben segura?
- ROSA. Veiam... veiam...

(En els seus braços.)

Escolta... tu ets el meu rei, veritat?

THOME. Sí.

ROSA. (Com qui no diu res.)

I dius que em donaràs 3 mil?

THOME. Tres mil què?

ROSA. Francs... cada mes.

THOME. Sí, videta meva, tres mil...

ROSA. Oh ! T'ho he dit perquè ha vingut bé la conversa, saps?

THOME. No gaire...

ROSA. (Canviant de tó.)

Que dinaré amb tu avui?

THOME. No puc, amor meu, avui tinc de dinar amb la dona.

ROSA. Així vina a casa a pendre vermouth.

THOME. No tinc temps.

(Mira el rellotge.)

Manquen cinc minuts pel dinar i a casa som molt puntuals.

ROSA. Per això m'empipa *liar-me* amb un casat... Acompanya'm al menys una mica !

THOME. Si tu vols.

(Va a agafar el barret. Truca el telèfon.)

El telèfon !... Em permets?

(Va cap a la cabina. La Adriagna entra corrents per primer terme dreta.)

(Vivament, des de que entra.)

ADRIA.

Es per a mi... es la modista.

THOME. Encara la modista?

ADRIA. Sí !

(Veient a Rosa.)

Senyora...

THOME.

(Presentacions.)

La senyora Pompom... La meva esposa.

(Molest. Repeteix maquinalment.)

La senyora Pompom...

(Les dos senyores se saluden.)

La senyora se n'anava... Jo l'acompanyaba.

ADRIA.

(Vivament.)

Això és... acompanya-la... acompanya-la un mica...

THOME.

(Esverat.)

Tú també?

ADRIA.

Què?

THOME.

Res... res... L'acompanyaré una mica !

(A Rosa.)

Quan vulgui, senyora.

ROSA.

(Cerimoniosament.)

A reveure, senyora...

(Se'n va pel fons. Thomeret surt darrera d'ella.)

ADRIA.

(Sola.)

A la fi ! uf !...

(Va cap al fons. Es convenç de què en Thomeret ha sortit. Torna a escena. Va cap a la cabina del telèfon el timbre del qual no ha deixat de tocar. De sobte calla el timbre i se sent la veu del Jove.)

JOVE.

(A la cabina.)

Digui... Digui... Que vol parlar amb la senyora Thomeret?... Ho veig difícil... Jo per parlar amb ella estic en un compromís.

ADRIA.

(Indignada.)

Això ja és massa !

(Obre la porta de la cabina. Es veu el jove amb el receptor a l'orella. Ella li pren indignada, el torna a penjar. El fa sortir de la cabina.)

Vostè està boig !

JOVE.

(Molt natural.)

Trucaven i com que no venia ningú...

ADRIA.

Però si el meu marit arriba a ser aquí !...

JOVE.

(Sense dubtar.)

Ja sé que se n'ha anat.

ADRIA.

I què sap vostè ?

JOVE.

(Mira al seu voltant.)

Ho veig.

ADRIA.

I ara, senyor meu, farà el favor de anar-se'n !

JOVE.

Que me'n vagi?... Molt bé... a reveure senyora.

ADRIA.

Ah, no... A reveure, no... L'adverteixo que si torna a posar els peus a casa meva li diré tot al meu marit.

JOVE.

(Somrient.)

Al seu marit ?

ADRIA.

Sí, senyor. Què té de dir alguna cosa ?

JOVE.

Jo?... res...

(Inclinant-se.)

Senyora ; Jo l'estimo i vostè serà meva.

(Se'n va pel fons.)

ADRIA.

(Furiosa.)

Aquest jove és desesperant.

(Polsa un timbre.)

ADRIA.

(A l'Agneta que entra pel menjador.)

Si aquest jove que ha sortit torna alguna vegada, dígui-li sempre que no hi sóc

AGNET.

Està bé, senyora... Això vol dir que no es queda a casa ?

ADRIA.

No.

AGNET.

Es que no li agrada a la senyora ?

ADRIA.

Per lo que ell volia no.

AGNET.

Això vol dir que ja no vol cap criat ? El servei serà molt carregòs per mi.

ADRIA.

No es tracta de això... Aquest jove no és cap criat.

- AGNET. Ah, no?... Ara ho entenc tot!... Així era un enamorat de la senyora!...
- ADRIA. Veig que té bon ull.
- AGNET. No passi ànsia. Aquest jove no entrarà mai més a casa!
- ADRIA. Mercès, Agneta!
- AGNET. I naturalment no tinc de dir una paraula al senyor.
- ADRIA. Naturalment.
- AGNET. No tingui por de res... Avans de servir a la senyora jo era a casa d'una cocot i sé com se tenen de tractar els amants.
- ADRIA. Gràcies!
- (Agneta se'n va per la dreta primer terme en el moment que En Thomeret entra pel fons.)*
- ADRIA. A la fi!... Ja no el veuré mai més... mai més...
- THOME. *(Entra pel fons.)*
Que ja està el dinar?
- ADRIA. Tot seguit... Ja has acompanyat la Pompom?
- THOME. Per què tens de parlar amb mofa d'aquesta dona?
- ADRIA. Jo?
- THOME. Tu... tu...
(Sona el telèfon.)
Et crida la modista!
- ADRIA. No és per a mi ara!...
- THOME. Doncs jo crec que va per tu...
- ADRIA. I jo et dic que no... No'm maregis...
(Mutis per primer terme.)
- THOME. També són ben estranyes les dones.
(Va al telèfon.)
Digui... sí... sóc jo... Ah! Es vostè senyor Roubourdin? Eh?... Què diu? Que és la tercera vegada que truca?... Però si jo he estat sempre aquí... Diu que li ha respost un boig... no ho entenc... Sí... Ja està llogat... Una bona senyora... una infelixa... Fins a demà...
(Penja el receptor. Mentre En Thomeret és a la cabina entra El Jove. Ha arribat i s'assenta en un silló. En Thomeret no l'ha pogut veure. Quan en Thomeret surt es gira i el veu.)
- THOME. *(Esverat.)*
Qui es vostè?
- JOVE. Li demano mil perdons per molestar-lo, però...
(Mira al seu voltant.)
Tinc de dir-li particularment una cosa molt important...
- THOME. Ja pot parlar alt... No vui misteris...
- JOVE. Com vulgui.
(Cridant.)
Senyor Thomeret, jo sóc l'Enric Rimbaud i sóc l'antic amant de Rosa Pompom...
- THOME. Més baix... més baix...
(Thomeret després de veure que la seva

esposa no escolta, tanca la porta de la dreta i torna a escena.)

I faci la mercè de seure.

JOVE.

(Sentat.)

Ja seia !... Li deia que jo em dic Enric Rimbaud, era l'amant de Rosa Pompom, la dona estimada que vostè m'ha pres a la flor de la meva joventut... i de la seva... però no de la de vostè. Es precis no tenir cor per a fer malbé la vida de dos sers que s'estimen...

THOME.

Dispensí jove... Rosa Pompom l'ha deixat per la seva voluntat.

JOVE.

Mentida ! Rosa Pompom m'ha deixat perquè estima a vostè.

THOME.

Vostè creu ?

JOVE.

Hi han aberracions... Fins ara hi havien vells que s'enamoraven de les noies joves... Ara hi han joves que se enamoren dels vells.

THOME.

(Furiós.)

Cavaller : faci el favor d'anar-se'n.

JOVE.

Molt bè... Després de tot no tinc de parlar amb vostè...

Jo tinc de parlar amb la senyora Thomeret.

THOME.

I que li té de dir a la meva senyora ?

JOVE.

(Sense dar importància.)

Nomès tres mots : «Thomeret m'ha pres la querida.»

THOME.

Oh, parlem-ne... parlem-ne... segui... segui...

JOVE.

Com vulgui.

(S'assenten.)

Rosa Pompom era tota la meva vida ! Jo em vaig arruinar per ella. Tot el que jo no he menjat, ella ho va engolir... Però jo era feliç... Fa tres anys que viviem ple-gats al carrer de Tocqueville... Jo menjava entre els seus goços... són policíes...

THOME.

Ja ho sé.

JOVE.

Era la meva vida... Era rossa.

THOME.

Morena.

JOVE.

La conec més que vosté. Rossa !

THOME.

Així és que deu tenyir-se.

JOVE.

Naturalment.

THOME.

Doncs no ho hauria dit mai.

JOVE.

Es forta, alta.

THOME.

No... Es petita, delicada...

JOVE.

Vostè la veu petita ?

THOME.

M'arriba aquí !

JOVE.

I a mí, aquí... Es la mateixa.

THOME.

Serà la mateixa però jo començo a estar cansat.

JOVE.

Doncs bé... Senyor Thomeret ! On és la senyora Thomeret ?

THOME.

Home... calli... Faci el favor... segui... i digui el que vol de mí ?

JOVE.

Res. Jo sóc un home de costums. Cada matí a les nou.

- Rosa em duia els diaris, a les deu, el meu mestre de bacarrá venia a donar-me la lliçò...
- THOME. El seu professor de bacarrá?
- JOVE. Un grec. A les onze jo feia la toilette, a migdia despatxava el correu, a la una ens posàvem a la taula... Rosa em feia els ous al plat... cada dia... Els hi recomano : ho fa molt bé. Passava la tarda amb ella, i la nit amb ella... Vostè m'ha pres aquest viure ideal. Vostè l'ha desfet. Es precis que me'l torni.
- THOME. Que li torni?
- JOVE. Jo vui viure tranquil amb la Rosa. Jo vui un pis quiet, un criat, plat a taula, llit tou.
- THOME. Però on ho trobaré això?
- JOVE. Aquí.
- THOME. A on diu?
- JOVE. Aquí, a casa seva.
- THOME. I per què a casa meva?
- JOVE. Perquè vostè m'ha pres la querida i em deu una reparació. Jo podria matar-lo a vostè però si el mato no tindria un pis tranquil.
- THOME. I té que ser per molt temps?
- JOVE. Fins que jo trobi una altra querida.
- THOME. I vostè vol viure aquí?
- JOVE. No... Dormiré a l'hotel. Em llevaré aviat, vindré, i me n'aniré quan vostè se'n vagi al llit.
- THOME. Però això és absurde, és idiota, és...
- JOVE. No accepta?
- THOMT. Vostè és un fresc !
- JOVE. *(Aixecant-se).*
Senyora Thomeret. On és la senyora Thomeret !!!
- THOME. Faci el favor de seure !
- JOVE. Accepta?
- THOME. Això és un abús.
- JOVE. *(Flemàtic.)*
I el que ha fet vostè? Vostè m'ha fet plorar. Vostè no sap el que és tenir una cosa i quedar-te sense.
(Plora).
El que jo vui de vostè per xantaig ja ho tindria de tenir per pietat, per dret... Vostè no té cor.
(Se'n va cap al fons).
- THOME. Ja se'n va !
- (No s'atreveix a mirar).*
Ja se n'ha anat?
- JOVE. *(Torna).*
Pensi en la meva situació.
- THOME. Encara és aquí !
- JOVE. Hi seré sempre.
- THOME. Sempre... Però què diria la meva esposa?
- JOVE. Que vostè ha trobat un fill.
- THOME. Un fill...

JOVE. I si no li fa el pes un fill prengui'm com una altra cosa...

THOME. Home... Si vol, fer de criat?

JOVE. No... Criat no... Faré de secretari...

THOME. Ja en tinc un al despatx.

JOVE. En tindrà un altre a casa!

THOME. No voldrà pas gaires diners...

JOVE. Els diners tant me fan... Jo només vui viure bé... Dinar amb vostè.

THOME. Jo dino amb la meva dona...

JOVE. No hi fa res... Posa un altre plat a taula.

THOME. Es massa!

JOVE. On és la senyora Thomeret?

THOME. Fet el plat. Calli. Vostè és el meu secretari particular.

JOVE. Així avui mateix començo.

THOME. Ja es tard... Són les set de la tarda.

JOVE. Be... Així avui començo a sopar.

THOME. Avui?

JOVE. La meva taula serà aquesta...

THOME. No...

(Obre la porta de l'esquerra segon terme).

Li agrada aquesta saleta?

JOVE. Em va bé... Em posaran una otomana per a fer non-non... unes flors... Està bé... vaig a pendre possessió.

(Entra).

THOME. Bé... Això m'ho ha d'explicar al casino i em crec que és un conte.

THOME. *(Sol).*

Vaja, ja tinc querida i secretari... Ja no em manca res

ADRIA. *(Entra.)*

per a ser cèlebre... Ho faré posar a la tarja.

THOME. Que posin un altre plat.

ADRIA. Que tens convidats?

THOME. No. Tinc un convidat per cada dia.

ADRIA. Que estàs boig?

THOME. No! Es que començo a ser cèlebre i he pres secretari. Vesteix molt.

ADRIA. Un secretari? I per què el vols?

THOME. Per lluir-lo.

ADRIA. I con és aquest secretari?

THOME. Es jove.

ADRIA. Què menja molt?

THOME. Aquest vespre ho sabrem.

ADRIA. Però com és... Quin tipo té?

THOME. Ara el veurà.

(Obre la porta.)

Enric, faci el favor!

JOVE. *(Apareix.)*

A les seves ordres.

ADRIA.

(*Al veure'l.*)

Ah!

THOME. Què tens?

ADRIA. Que... que... que'm he oblidat del mocador.

THOME. Te.

(*Li dóna el seu mocador, a Adriagna. El jove ofereix el seu. El pren en Thomeret i maquinalment se'l fica a la butxaca.*)

Et presento el meu nou secretari, el senyor Enric Rimbaud.

JOVE. Senyora.

ADRIA. Tant gust.

AGNET.

(*Pel menjador.*)

La senyoreta està servida.

ADRIA.

(*Indignada.*)

Quan vulguin, senyors.

(*A Agneta.*)

Posi un altre cobert. Hi ha un convidat.

(*Se'n va tercer terme.*)

AGNET.

Molt bé, senyora.

(*Agneta surt darrera d'Adriagna i tanca la porta.*)

THOME. Sembla que li ha estat simpàtic.

JOVE. Vostè ho creu?

THOME. N'estic segur... La pau regnarà entre nosaltres.

JOVE. Millor.

THOME. Amb el seu permís vaig un moment a rentar-me les mans.

(*Va cap el fons.*)

JOVE. Senyor Thomeret.

THOME. Què?

JOVE. El meu mocador.

THOME. Ai, dispensi... tingui...

(*Se'n va per l'escala.*)

JOVE.

(*Mira cap al menjador.*)

Em sembla que m'estant enverinant el plat.

(*La porta del fons s'obre bruscament. Entra Enric Rimbaud.*)

ENRIC. El senyor Thomeret?

JOVE. Es aquí.

ENRIC. Tinc que parlar amb ell.

JOVE. I vostè qui és?

ENRIC. Jo? Enric Rimbaud.

JOVE. Planxa!

(*Cau assentat en un silló.*)

I què vol vosté?

ENRIC. Diners.

JOVE. Per a què fer?

ENRIC. Per a jugar. Jo sóc un jugador. Tenia dos milions. Nomès me resten set francs. Es precis que jo jugui per

a refer-me el capital. El senyor Thomeret m'ha pres la querida ; jo vui diners o jo li farè un escàndol a casa seva.

JOVE. Oh, no ! Escàndols no !... Quant necessita ?

ENRIC. Sis mil francs.

JOVE. Vol mil francs ara mateix ?

ENRIC. Vinguin ! Fet !

JOVE. Tingui !

(Li dóna un bitllet).

ENRIC. Gràcies. Vostè és el senyor Thomeret ?

JOVE. No.

ENRIC. Doncs qui és vostè ?

JOVE. Un jove.

ENRIC. Ja ho veig.

(Va per anar-se'n).

JOVE. Escolti... I com ha sapigut que el senyor Thomeret és l'amant de la seva querida ?

ENRIC. Per una carta que jo li he pres.

JOVE. Una carta d'ella ?

ENRIC. No.

JOVE. A ella ?

ENRIC. Sí.

JOVE. Comprometedora ?

ENRIC. Definitiva.

JOVE. Se la ven ?

ENRIC. 4 mil !

JOVE. Vol cinc cents al contat ?

ENRIC. Fet.

JOVE. Aquí està...

(Li dóna un bitllet).

Ara la carta.

ENRIC. Aquí la té.

(Li dona).

JOVE. No.

Que és el fill del senyor Thomeret, vostè ?

ENRIC. Doncs qui és vostè ?

JOVE. Un jove.

ENRIC. Ah, sí, ja ho havia oblidat. Doncs, passi-ho bé, jove.

(Va cap al fons ; es gira).

Escolti, jove. També tinc una carta del duc de Vallombrosa.

JOVE. Guardi-se-la.

ENRIC. Li donc per cent francs.

JOVE. No fa per a mi.

ENRIC. A reveure, jove.

(S'atura).

Escolti... No és cert que jo sóc un pocavergonya ?

JOVE. Sí.

ENRIC. Ja me'n faig càrrec, ja... Es la ruleta... Ah... No jugui mai, jove... no jugui mai.

JOVE. Li prometo.

- ENRIC. *(Li dona la mà).*
Gràcies. Escolti, jove... I per què s'estima tant el senyor Thomeret?
- JOVE. No és pas a ell a qui jo estimo.
Vostè estima la seva dona.
- ENRIC. *(Endevinant).*
(El jove li estreny la mà).
Digui que vostè es tan pocavergonya com jo. Solsament que jo, ja ho sé que ho sóc: és la meva força!...
Adéu, jove!
- JOVE. *(Se'n va pel fons).*
Passi-ho bé... Barrut!
- ENRIC. *(Girant-se).*
Barrut?... Estem tants a tants.
- JOVE. *(S'assegura de que l'Enric és a fora i tanca la porta. Sentint que baixa En Thomeret).*
Ja era temps!
(Guarda la carta a la cartera).
Són massa cares les dones casades!...
- THOME. *(Entra).*
Amb qui parlava?
- JOVE. Amb un senyor.
- THOME. Què volia?
- JOVE. Comprar aquesta casa.
- THOME. Aquesta?
- JOVE. Sí.
- THOME. Quant ne donava?
- JOVE. Vint mil francs.
- THOME. Que està boig?
- JOVE. L'he tret al carrer!
- THOME. Molt bé, jove...
(Entra la Adriagna).
- ADRIA. El sopar es refreda...
- THOME. Anem, jove?...
- JOVE. Passi... passi...
- THOME. En marxa!...
(Thomeret va endavant).
(Al jove. Veu baixa).
- ADRIA. Senyor meu, vostè no coneix la vergonya!
- JOVE. Senyora... estic boig per vostè... i vostè serà meva!...!

ACTE SEGON

La mateixa decoració. Quatre o cinc dies després de l'acció de l'acte primer. Es a la tarda.

(Al començar l'acció el Jove és al aparell telefònic. Parla. A poc entra per l'escala en Thomeret que escolta les darreres paraules que diu el Jove).

JOVE. Digui... digui... Es el mestre d'obres?... Molt bé!... Què diu?... Que és precis posar columnes de ferro?... Eh!... Que s'ensorraria la casa?... Doncs posi-les! Sí!... De ciment armat?... Vol dir que no fóra millor d'alumini?... Són més lleugeres!... Que també s'ensorraria la casa?... Digui que aquesta casa no fa més que ensorrar-se!... Què diu?... que si parla amb la casa del senyor Thomeret?... Ja ho crec... Que qui sóc?... Un jove... El secretari!... Te raó... un secretari molt particular!... Sí, entés... Passi-ho bé, senyor mestre d'obres!

(Deixa l'aparell).

THOME. Però que s'enreda aquest home!...

JOVE. *(Tanca la porta del telèfon).*

Parlaven de la casa del carrer Tournon. He donat unes ordres...

THOME. A qui?

JOVE. Al senyor mestre d'obres!

THOME. Està bé. Ja el telefonaré!

JOVE. S. 22-24-03 A.

THOME. Ja sé... Ja sé...

(El Jove regira papers a la taula. Deixa caure un munt de llibres, plànols, etc).

Vagi en compte!...

(En Thomeret recull els papers, es posa agenollat a terra).

No sé qué passarà aquí els dies que seré fora!

JOVE. *(Sentat al despatx. Escriu).*

Què trigarà molt a anar-se'n?

THOME. Avui mateix. El meu tren surt a les set cinquanta.

JOVE. I cap a la punta de les Gobines?

THOME. Sí!

JOVE. Que serà molts dies a fora?

THOME. Torno dissabte.

JOVE. D'aquí a vuit dies!

THOME. Nou!... Durant aquests dies vostè s'ocuparà dels meus negocis!... Em fa por no faci cap bogeria!

(S'aixeca i posa els papers i llibres sobre la taula).

JOVE. No tingui por... No faré res !

THOME. Que no farà res?

JOVE. Res !... Cregui que jo no he nascut per arquitecte !

THOME. Això vol dir que vol deixar la carrera?

JOVE. Deseguida !

THOME. Parla en sèrio?

JOVE. Miri'm la cara ! Des d'aquest moment deixo de ser el seu secretari !

(Deixa la seva ploma i s'aixeca).

THOME. (Encantat).

Gràcies !

JOVE. Serà precis trobar-me una altra cosa.

THOME. Una altra cosa?

JOVE. Per a justificar la meva estada a casa seva.

THOME. Això vol dir que no se'n vol anar de casa?

JOVE. (Sentant-se en un silló).

Mai de la vida, senyor Thomeret !

THOME. Home, amb lo content que jo fóra si se n'anava !

JOVE. Vostè o la seva senyora?

THOME. La meva senyora?

JOVE. No voldria errar-me, però crec que a la seva esposa li sóc completament antipàtic !

THOME. Home... vostè comprendrà... Vostè ha vingut a interrompre els nostres idil·lis que duraven fa vuit anys de matrimoni... Vosté és com un fill gran, com un... com un «ganàpia» que s'ha posat entre nosaltres... Pensi que jo l'estimo, que ella està boja per mi, que...

JOVE. Es clar... és clar... Miri que si ella sabia que vostè i la Rosa Pompom...

THOME. Home... faci el favor... El tracte, és tracte.

JOVE. Ha estat sense voler...

THOME. Ho crec... això també és molest !

JOVE. Què?

THOME. Tenir sempre al davant el primer amant de la meva querida !

JOVE. Posi's tranquil : jo ja no l'estimo !

THOME. Ja és algo... Però vostè podia fer algo millor que no estimar-la.

JOVE. Què?

THOME. Vostè és jove... té bon tipo... Encara pot agradar...

JOVE. Que si puc agradar : Traslbalso !...

THOME. Doncs bé... Per què no cerca una altra querida que li posi pis, que li faci la vida agradable, que... Vol que jo me n'encarregui?

JOVE. No val la pena !

THOME. Eh !

JOVE. Ja hi he pensat, jo !

THOME. Vol dir que ja en té una a la vista?

JOVE. Més que això : ja estic enamorat !

- THOME. Molt bé... I de qui?
JOVE. D'una dona.
THOME. Ja !... Ja !... Però quina mena de dona?... Una cocot... una...
JOVE. Una dona casada!
THOME. No faci bromes!
JOVE. *(Riu).*
(Rient).
Casada... casada...
THOME. *(Encantat).*
I com se diu?
JOVE. Home, senyor Thomeret !...
THOME. Digui'm el nom del cornut !...
JOVE. No puc dir-li : cregui que no puc dir-li...
THOME. No insisteixo !... Doncs vostè serà l'amant d'aquesta dona !
JOVE. M'ho penso !
THOME. I quan ho sigui no tornarà més a casa meva !
JOVE. Ho crec !
THOME. Doncs amic meu faré que la dona pregui a la Verge per a que això sigui aviat !
JOVE. Gràcies !
THOME. I no sigui tonto !... Cops al bulto !... Les casades són més fàcils !... audàcia... audàcia... i audàcia que deia en Dànton !...
JOVE. Ho faré així...
THOME. I au, a fer-se l'amo d'aquesta dona lo més aviat possible... Si pot ser avui, millor que demà...
JOVE. Segurament serà demà...
THOME. Veïam si quan jo torni estarà feta la pasta...
JOVE. Faré tot el que sàpiga !...
(Se'n va per l'esquerra segon terme).
THOME. Veïam si aquesta dona casada ens resulta una dona decenta i m'esguerra el marro !
ADRIA. *(Per primer terme dreta).*
Ja està arreglat?
THOME. El què?
ADRIA. Ja se'n va?
THOME. No !
ADRIA. Però que no li has dit que se n'anés?
THOME. No val la pena !
ADRIA. Per què?
THOME. Perquè, molt aviat, se n'anirà ell mateix !
ADRIA. MiHor... Suposo que no trigarà gaire !
THOME. Això no ho pot precisar.
ADRIA. De qui depèn?
THOME. D'una dona.
ADRIA. D'una dona?
THOME. D'una dona casada que està a punt de caure !... Tot seguit que ella caigui se n'anirà de aquesta casa !
ADRIA. Ell t'ho ha dit que està a punt de caure?

THOME. Sí!

ADRIA. Doncs aquest home és un canalla!

THOME. Per què... Jo no sé de quina dona es tracta.

ADRIA. Doncs jo sí!

THOME. Què tu saps?

ADRIA. Jo sé que aquesta dona que està a punt de caure sóc jo!

THOME. Què dius ara?

ADRIA. Et dic que ja en tinc prou de la comèdia que es representa en aquesta casa fa quatre dies!... Que ja en tinc prou de la tranquil·litat d'aquest jove i de la seva simplicitat!... Que jo et dec la veritat i que tu la deus conèixer! Gustau, vina'm aquí.

(Se senten tots dos l'un davant de l'altre).

Fa un mes que el teu secretari em persegueix a tot arreu. Al carrer, a les botigues, als teatres... Vint vegades ha dinat al nostre costat, ha estat al palco del davant... Tu mai l'havies vist!...

THOME. No el coneixia!

ADRIA. Tu no veus res!

THOME. Adriagna!

ADRIA. Fins va llogar una cadira a la portera del davant per vigilar-me!... Va venir a casa per fer-se criad!... I de tot això té la culpa la xafogor de una Subhasta de Caritat!... Em vaig desmaiar, em va dur a casa del farmacèutic, em va fer un petó...

THOME. El farmacèutic?

ADRIA. El teu secretari!

THOME. Això és horrorós!

ADRIA. Això és estúpid!... A casa seva té un museu de retrats meus. Dormo amb ell. Dino amb ell...

THOME. Eh!

ADRIA. Amb el meu retrat!

THOME. Ja!

ADRIA. I tu, sense veure res, sense comprendre res, me'l fiques a casa com a secretari particular i vols que visqui nou dies al meu costat! Nou dies!... Un home que està boig per mi, que no em deixa ni respirar!

THOME. I fa dies d'això?

ADRIA. Cinc setmanes!

THOME. Estàs ben certa de no errar-te?

ADRIA. Què vols dir si estic certa?

THOME. És que jo crec que fa pocs dies, aquest jove tenia una querida...

ADRIA. Alguna cocot!

THOME. Fes el favor de parlar bé... Jo no dic que sia una cocot!... Era una querida... Hi han querides molt dignes... aquesta mateix ho és... Em consta que va deixar el meu secretari per fer-se amb un senyor de preu, distinguit, elegant, decent... Es per això que no acabo

de creure que el meu secretari ja faci temps que està boig per tu !

ADRIA. Així seré jo qui està boja per ell !

THOME. No vui dir això, però em sembla que exageres !... Jo crec que et fa l'amor decentment, com tot home de món deu fer-ho a una dona hermosa com tu !

ADRIA. Està bé, això... Està bé !...

(Polsa un timbre).

Agneta !... Agneta !... Ara veuràs !...

AGNET. *(Per la dreta tercer terme).*

Senyora !

ADRIA. Escolta : Qui és el secretari del meu marit ?

AGNET. *(Com si digués una lliçó).*

Ah ! Un jove de totes prendes, un secretari model. Del matí al vespre no fa més que telefonar, donar ordres, escriure cartes...

ADRIA. La veritat, Agneta, la veritat !... Ja li he dit tot al senyor...

AGNET. Ah, està bé !...

(Canvi de to).

Doncs és un jove que està boig per la senyora... que encara no és l'amant de la senyora, però que ha jurat ser-ho aviat !... Que...

THOME. *(Furiós).*

Està bé !... Surti d'aquí ! Retiri's ! ! !

AGNET. *(Espantada).*

Està bé, senyoret !

(Se'n va per dreta tercer terme).

THOME. Ara mateix el trec de casa !

ADRIA. Estàs ben convençut ?

THOME. Sí !

ADRIA. Diràs a aquest home que se'n vagi.

THOMA. Li diré.

ADRIA. A la fi !

THOMA. Veiam si voldrà anar-se'n !

ADRIA. Què dius ?

THOME. Res... res... Deixa'm que li vui dir ara mateix !

ADRIA. Ja faràs el favor d'avisar-me quan estiguis llest !

(Se'n va per la dreta primer terme).

THOME. *(Sol).*

Veiam si voldrà anar-se'n !

(Reflexiona. Dubta. Va a la porta de l'esquerra, segon terme. Crida.)

Senyor secretari !...

JOVE. Digui, senyor Thomeret !

THOME. *(No sap qué dir-li.)*

Què... va bé?...

JOVE. Que si vaig bé...

THOME. Sí... que si va bé l'enamorament de la meva dona ?

JOVE. Eh !... Qui li ha dit això ?

THOME. La meva dona !

- JOVE. Permeti'm que li digui que la seva dona és una mica imbècil... Aquestes coses no es diuen mai al marit !
- THOME. Doncs la meva esposa m'ho ha dit !... i la meva criada m'ho ha refermat !
- JOVE. La seva criada !... I jo que li havia dat cent francs per a que callés !
- THOME. Però com que a la meva dona suposo que no li ha dat res...
- JOVE. No pas per ara... Te gràcia això !
- THOME. No gaire !... Senyor Enric, vostè és un canalla !
- JOVE. Que vol fer-hi senyor Thomeret !... Vostè encara ho és més ! Potser el meu mestre !
- THOME. Jo ?
- JOVE. Vostè !... Es cert que jo estimo la seva esposa, però es tracta de una passió discreta, respectuosa... Vostè estima la meva querida, i me l'ha presa sense discreció, sense cap respecte... Es per això, perquè vostè m'ha pres a la Rosa Pompom que jo sóc aquí ! Vostè en té la culpa. Si vostè hagués fet tan respectuosament l'amor a la seva dona, jo no fóra aquí !
- THOME. Suposo que vostè no voldrà comparar la meva dona a la Rosa Pompom ?
- JOVE. Per què no ?
- THOME. Perquè la meva dona és una altra cosa !!!
- THOME. D'això vostè no en té de fer res !!! Faig el que vui, el que em dóna la gana !!!
- JOVE. Doncs per què s'estima més la Pompom ?
- JOVE. I jo també !
- THOME. Però jo li prohibeixo que faci més el ximple amb la meva dona !!!
- JOVE. Per què ?
- THOME. Perquè em dona la gana !
- JOVE. Home, senyor Thomeret, vostè té molta gràcia. Crida, s'esvalota com si fos l'amo de la situació ! Com si vostè tingués tota la raó ! Vostè no és més que un cràpula ! Aquí si ha una víctima sóc jo !... Jo sóc qui fa el millor paper !
- THOME. Senyor Secretari, vostè és un fresc !
- JOVE. M'explicaré. Per fer-se seva la Pompom quin argument va fer servir : els diners. Això és una canallada ! Es l'únic que pot fer servir vostè. Jo, per fer meva a la senyora Thomeret, nomès tinc que dir-li una frase : «senyora Thomeret, el seu marit l'enganya»... i no li dic... i no li diré mai de la vida !
- THOME. Per què ?
- JOVE. Perquè aleshores fóra el despit qui la llençaria en els meus braços ! I jo, senyor Thomeret, vui fer les dones per mi mateix !
- THOME. Per la pinta !... Te raó...
- JOVE. Sóc així jo !...

THOME. Molt bé... Així, vostè diu que mai li dirà a la dona que jo tinc una querida?

JOVE. Mai!

THOME. Paraula d'honor!

JOVE. Paraula d'honor!

THOME. Així, senyor Secretari, faci el favor d'anar-se'n ara mateix!

JOVE. Veig que no em vol entendre! Jo mai li diré una paraula a la seva esposa si em deixa estar aquí i tenir ocasions de fer-la per la meva pinta, com diu vostè! Però si vostè em treu de casa seva, perdo totes les esperances i li dic tot!

THOME. Està bé!

JOVE. Vostè dirà què li convé més!

THOME. M'estimo més el silenci!

JOVE. No em necessita per a res més?

THOME. No!

JOVE. *(Anant-se'n).*

Jo l'estimo i vostè serà meva!

THOME. Què diu?

JOVE. Res... res...

(Mutis segon terme esquerra.)

THOME. *(Sol.)*

Feliçment que la meva dona m'estima!... Si no m'arriba a estimar estava ben llest!... Però qué li dic jo ara!... No es pot ser calavera!

ADRIA. *(Per dreta primer terme.)*

Ja estàs sol?

THOME. Eh!

ADRIA. Que si ja se'n va?

THOME. No!

ADRIA. Això ja és massa!... I per qué no se'n va?

THOME. Perquè... perquè...

(Com decidint-se.)

Fes el favor de seure!

ADRIA. *(Sorpresa.)*

Què tens ara? Què t'agafa?

THOME. Adriagna, vui revelar-te un secret terrible! Jo no puc treure de casa el meu secretari perquè, aquí on el veus, és una fiera que em té a les seves urpes!

ADRIA. Què dius?

THOME. Seu!... fa temps que t'enganyo... però ja ha arribat l'hora de la veritat!... Seu!

ADRIA. Ja sec!

THOME. *(Després d'un moment de reflexió.)*

Ja està...

ADRIA. Eh!

THOME. Que ja començo... Als divuit anys jo era un violinista extraordinari! El meu somni era entrar al Conservatori! La meva carrera hauria estat magnífica!... Però el meu pare era arquitecte. El fill tenia de fer cases en lloc de

música ! Però jo no podia veure els plànols, el tiralínees ni la tinta xina !... Es precis que tu ho sàpigas. Jo odio la arquitectura ! I saps per què la odio?... Perquè de fer cases no hi entenc pilota... Perquè no sé fer ni cases de pessebre !

ADRIA. Què dius ara?

THOME. El que sents ! En música sóc un home genial ! Però en arquitectura sóc el darrer dels burros ! No sé fer tenir dos pedres l'una sobre l'altra. No sé posar maons ! No sé res !...

ADRIA. Què et tornes boig?

THOME. És la realitat !

ADRIA. Però si ja has fet 160 cases a París,, i trenta torres !

THOME. Trenta bestieses !... Jo no sé res... Jo no he fet res !

ADRIA. Però si t'he vist els plànols !

THOME. Pispats !... No he estat jo !...

ADRIA. Doncs qui els ha fet?

THOME. Un desgraciat, un borratxo, un degenerat, un bohemí, que els fa, jo els hi pago, firmo i cobro ! Es això !... Aquest desgraciat, aquest borratxo, aquest degenerat... Ja és al cel... Es mort fa sis setmanes !... Li vàreig fer uns funerals ! Ves com me va deixar al morir ! Fet un zero a l'esquerra ! Per mi, era el ridícol, la misèria... ! I tenia entre mans el negoci del balneari a la Punta de les Gobines ! Què volies que fes?... Llavors va aparèixer a la meua vida, a la teva, N'Enric Rimbaud, l'arquitectura feta home !

ADRIA. Aquest jove que està boig per mi...

THOME. Això és !... El rei dels arquitectes !

ADRIA. Ell?

THOME. Eli ! A París hi han carrers sencers fets per ell !

ADRIA. Vols dir?

THOME. Ell ho fa tot... i ho fa tot calladament... sense dar importància a res... Ell va donar a l'Eiffel els plànols de la seva torre, va fer l'Opera, va refer el Luvre... i la mateixa Notre Dame, si no arriben a fer-la fa 500 anys ell l'hagués feta en deu minuts !... Es un savi...

JOVE.

(*Entra un moment.*)

Dispensi... Farà la mercè de dir-me qué són parets metres?... Aquesta carta diu que té de fer-se'n una...

THOME. Que no el sents?...

JOVE. Oh, és que no ho sé !...

JOVE. Està bé...

THOME. Vagi home, vagi... Vostè no es preocupi...

(*Se'n va.*)

THOME. Ja ho veus. Es un savi i no coneix els elements rudimentaris. Es un home genial. Fa com els poetes que no tenen ortografia. Ni cal dir que tot el balneari de les Gobines l'ha fet ell... Ja veus que és l'amo de la situació. Em té, lligat. Sóc a la terrible alternativa ! O me'l quedo a casa i t'exposo a les seves passions, o el trec i

em llença en el més terrible dels ridícols, a la misèria per tota la vida!

ADRIA. Doncs què vols fer?

THOME. El que tu vulguis!

ADRIA. M'he casat amb un ase!

THOME. Es dolorós, però és cert! Què vols que faci?

ADRIA. Queda't amb el teu secretari.

THOME. Gràcies, Adriagna!... No sé dir-te més que gràcies!

ADRIA. Amb una condició...

THOME. Quina?

ADRIA. Tu te'n vas aquesta nit per a la punta de les Gobines?

THOME. A les set cinquanta.

ADRIA. Doncs vui anar amb tu.

THOME. Amb molt gust. I per què?

ADRIA. Perquè no vui viure nou dies amb el teu secretari!

THOME. Molt bé!... Doncs ja cal que facis la maleta!

ADRIA. Ara mateix!

THOME. Oh... I jo també vaig a fer-la!

(Va cap al fons.)

Adriagna.

ADRIA. Qué vols?

THOME. Digues que no em desprecies!

ADRIA. No siguis ximple!... Digues que baixi l'Agneta. Deu ésser al teu quarto.

THOME. Desseguida!

(Apart al fer mutis.)

Tenir de passar per burro amb la meva imaginació!

(Mutis per l'escala.)

(Adriagna va a la taula. Obre un calaix. El Jove entra per l'esquerra. Va a seure's al despatx. Adriagna passa al davant d'ell. Pren un paquet de llibres.)

ADRIA. Dispensi, jove.

JOVE. I bé, senyora?...

ADRIA. *(Sense mirar-lo.)*

Què vol dir?

JOVE. Que em quedo... El seu marit no em deixa anar!...

No em treu de casa!... No la molesta molt la meva presència?

AGNET. *(Per l'escala.)*

La senyora em demanava?

ADRIA. Ves al meu quarto i fes-me la maleta!... La gran...

Vaig desseguida...

AGNET. Molt bé, senyoreta.

(Se'n va per la dreta primer terme.)

JOVE.

(Sorrès.)

Vostè se'n va senyoreta?

ADRIA. Sí.

JOVE. A on?

ADRIA. A la punta de les Gobines!

JOVE. Es divertirà molt!

ADRIA. No vaig pas per divertir-me ! Vaig per fugir de vostè !... Suposo que no es pensarà que jo vui restar al seu costat després de l'odiós xantaig que vostè fa amb el meu marit !

JOVE. Ell li ha dit ?

ADRIA. Tot !... Jo sé que vostè és un gran arquitecte !... Que vostè ha fet els plànols del balneari !... Que vostè ha fet la torre Eiffel, l'Opera, i que en deu minuts hauria fet Nôtre Dame !...

JOVE. Ah !...

ADRIA. Sé tot això... i no caic desmaiada en els seus braços. Vostè vol quedar-se aquí ? Molt bé. Li cedeixo el lloc !

JOVE. Esperaré el seu retorn !

ADRIA. Tornaré d'aquí a deu anys... o no tornaré mai més. Faré que el meu marit es retiri dels negocis i es quedi a la punta de les Gobines tota la vida !

JOVE. Suposo que no parla en sério ?

ADRIA. No faig cara de broma !

JOVE.. Doncs bé... Vostè no se n'anirà a la punta de les Gobines !

ADRIA. Eh !

JOVE. Perquè jo l'estimo i vostè serà meva !

ADRIA. Canalla !... Vaig a fer la maleta !... Avans de dos hores deixaré de veure'l per a sempre !

JOVE. No senyora !

ADRIA. Ho veurem !

(Va per anar-se'n, dreta, primer terme)

JOVE. *(Seguint-la.)*

Senyora !...

ADRIA. I faci el favor de no seguir-me !... I faci el favor de no entrar al meu quarto !

(Tracta de tancar-li la porta al seu pas.)

JOVE. *(Que pot obrir la porta.)*

Jo nomès vui que la seguretat de què renuncia al viatge... Jo nomès vui que no se'n vagi...

(Surt darrera d'ella. La seva veu es pert discutint.)

Li repeteixo que el senyor Thomeret no està visible !

AGNET. *(Pel fons amb l'Enric.)*

ENRIC. No és pas a En Thomeret a qui jo vui veure. Jo vui veure el jove.

AGNET. A quin jove ?

ENRIC. A l'amant de la senyora Thomeret !

AGNET. Ah ! Entés !

ENRIC. Ja sap qui vui dir ?

AGNET. Ja ho crec.

(Obre la porta de l'esquerra segon terme.)

Té ! Ara no hi és al seu despatx, però no pot estar lluny !

ENRIC. Que ja hi és l'amant de la senyoreta Thomeret ?

AGNET. No encara !

ENRIC. Millor !... Escolti... Quan li donen cinc i una figura, què fa vostè ?

AGNET. No l'entenc !

ENRIC. Que no juga al bacarrat vostè ?

AGNET. Mai de la vida !

ENRIC. Doncs a cinc, no demani mai carta !

AGNET. Ah !

ENRIC. No demani mai a cinc... Sempre que demano em donen un sis i faig un !... No demani mai a cinc !

AGNET. Li prometo !

ENRIC. Fa un moment jo tenia mil cinc-cents francs. Em donen cinc... demano... perdo... Em queden seixanta cèntims !... Es precis que refaci el meu capital... aquesta vegada no m'accontentaré amb mil cinc-cents francs !... Si nomès em donaven això tindria de tornar cada dia... el senyor Thomeret viu massa lluny i perdo un temps preciós !... Amb cinc mil francs i una mica de sort puc estalviar viatges... així nomès vindré dos cops cada mes !... Veiem si em troba el jove !

AGNET. Vaig a cercar-lo... Passi al seu despatx !

ENRIC. Està bé... Però jo no surtiré d'aquí fins que tingui els cinc mil francs ! Sóc un canalla, eh?... No ho pensa vostè que sóc un canalla ?

AGNET. Sí !

ENRIC. Ja ho sabia !... A reveure, minyona !

(Mutis esquerra, segon terme).

AGNET. Deu ésser un boig ?

(Tanca la porta).

ROSA. *(Pel fons).*

El senyor gerent de la casa del senyor Rabourdin ?

AGNET. Qui demana ?

ROSA. El senyor...

(Com fent memòria).

Thomeret... això és... Thomeret !...

AGNET. Sí, senyora...

ROSA. Faci el favor de dir-li que la senyora Pompom és aquí.

AGNET. Deseguida...

(Se'n va per l'escala. Rosa resta sola. Soroll de bofetades. El jove entra primer terme, dreta, amb mostres d'haver rebut).

JOVE. Bon dia, senyora !

ROSA. Bon dia, jove... No és pas vostè qui rebia ?

JOVE. Servidor. Es un llogater... Li he dit que la calefacció central era la meva especialitat, i al posar má a l'aparell... paf !... També es llogatera vostè ?

ROSA. Sí, senyor... Però no tingui por... això de la calefacció ja estic servida !... Ahir vaig pendre possessió del meu pis al carrer de Laugier !

- JOVE. Ah !... Així vostè és Rosa Pompom !... La querida del senyor Thomeret !
- ROSA. Eh !
- JOVE. Ja deia jo que coneixia aquesta veu !
- ROSA. Però vostè sap ?
- JOVE. Jo sóc el secretari del senyor Thomeret.
- ROSA. Ah !
- JOVE. Secretari... La paraula ho diu. Es l'home que coneix els secrets. Ho sé tot... Ja pot parlar... què vol del senyor Thomeret ?
- ROSA. Vinc a dir-li adéu !
- JOVE. Què se'n va de viatge, vostè ?
- ROSA. És ell qui se'n va... Què no en sabia res ?
- JOVE. Sí... sí...
(Després d'un moment de reflexió).
Senyora Pompom !
- ROSA. Digui...
- JOVE. Vostè estima el senyor Thomeret ?
- ROSA. Molt !
- JOVE. Molt?... Per què ?
- ROSA. Perquè és un bon home... Perquè em dóna tres mil francs al mes... i perquè no pago el pis !...
(Amenaçador.)
I vostè el deixa anar sol a la Punta de les Gobines ?
- ROSA. Què vol dir ?
- JOVE. Però vostè no sap el qué és la Punta de les Gobines ?
- ROSA. No !
- JOVE. Allò es Sodoma !
- ROSA. No !
- JOVE. Sí !
- ROSA. I què vol dir Sodoma ?
- JOVE. Que no ha vist la pel·lícula ?
- ROSA. No vaig al cine !
- JOVE. Doncs allò és Niza, Biarritz, Vichy, tot en una peça !
Una vida eterna de festes, disbauxes, saraus... Totes les cocots que s'estimen són a la Punta de les Gobines !
- ROSA. Doncs jo no tinc cap amiga !
- JOVE. Perquè ho volen explotar-ho les que ho coneixen !...
I vostè vol deixar anar En Thomeret a aquest lloc de perdició ?
- ROSA. Però qué hi va a fer En Thomeret allà baix ?
- JOVE. El porc ! El calavera !
- ROSA. Vol dir ?
- JOVE. La enganyarà !... La oblidarà, no la pagarà. Pendrà una maturranga, adéu pis, adéu tres mil, adéu tot !...
- ROSA. Això és horrorós !...
- JOVE. Horrorós !... Vaig a dir al senyor Thomeret que vostè és aquí !
(Va cap al fons).
- ROSA. Jove !
- JOVE. Digui !

- ROSA. Què és precis que jo faci... Aconselli'm!
JOVE. Es precis que vostè faci el viatge amb el senyor Thomeret.
- ROSA. Ben pensat!
JOVE. Vaig a avisar el senyor Thomeret.
(*Va cap al fons*).
- ROSA. Escolti, jove!
JOVE. Digui...
ROSA. Escolti... I vostè per què té tant d'interès per a mi?
EJOVE. Perquè sóc un jove generós!
ROSA. Ah!...
(*Mirant-lo*).
- No és pas ric, vostè?
JOVE. Si jo fos ric, no fóra secretari!
ROSA. El mateix que jo. Si jo fos rica no fóra una cocot.
JOVE. Vostè és una cocot?
ROSA. Es un dir.
JOVE. (*Silenci*).
- Sento el senyor Thomeret!... Ni una paraula!...
ROSA. Què es pensa que bado?
JOVE. Ja es veu que no bada!... Veiam com ho fa!
(*Se'n va per dreta, tercer terme, al menjador*).
- ROSA. I és simpàtic aquest tipó! Ves per què no ha de tenir aquest els calers d'En Thomeret?... Els diners sempre van a parar a la bossa dels antipàtics!...
- THOME. (*Per l'escala*).
- Bon dia, *cocó*!... Et demano perdó per haver-te fet esperar!... Feia la maleta!... Vens a dir-me adéu?
ROSA. No. Vinc a dir-te que me'n vaig amb tu!
- THOME. A on?
ROSA. A Sodoma!
THOME. Jo no vaig a Sodoma!
ROSA. A la teva punta de les dallonses!
THOME. I per què vols venir amb mi?
ROSA. Perquè t'estimo i no puc viure vuit dies sense veure't!
THOME. De debò?... Però no és possible!
ROSA. Per què?
THOME. Pel teu antic amic!
ROSA. L'Enric?
THOME. Figura't que ha vingut a viure a casa meva, que fa l'amor a la dona, i que si el trec li dirà que tu ets la meva querida!
- ROSA. Ja hi som! I què li has dit tu?
THOME. Jo?... Que m'enduré la dona!
ROSA. Per què?
THOME. Perquè no la vui deixar sola amb ell!
ROSA. Més fàcil és fer que ell se'n vagi!
THOME. Però si et dic que no se'n vol anar!
ROSA. Quan li has ofert?
THOME. Res!

- Que n'ets d'ignoscent ! Posa-li uns bitllets a la mà amb la condició de que se'n vagi a Montecarlo !
- THOME. No m'hi atreviria mai !
- ROSA. Vols que ho faci jo ? On és ?
- THOME. Allà ! Al seu despatx !
- ROSA. Es divertit això !
- THOME. No gaire... Veiam... Quant voldrà per passar nou dies a Montecarlo ?
- ROSA. Cinc... sis mil francs !
- THOME. Posem-n'hi cinc !... I si agafa els diners i no se'n va ?
- ROSA. Posa't tranquil ! Si cobra per anar-se'n, se n'anirà... En la seva classe és de lo més decent que corre !
- THOME. Pots fer que et firmi un rebut ?
- ROSA. Si tu vols...
- THOME. *(Pren cinc bitllets de la cartera).*
Doncs té !... Cinc mil francs !...
(Rosa els agafa).
Em sembla que no acceptarà !
- ROSA. Deixa'm fer a mi ! Només necessito un minut !
- THOME. Veiam que no hi hagi bronca !
- ROSA. No tinguis por !
(Ella fa mutis per esquerra segon terme).
- THOME. *(Sol).*
Ara aquest jove surtirà furiós, em llençarà els cinc bitllets a la cara, i segurament rebre un parell de nates !... Sortosament sóc jo més fort que ell !
(Sona el telèfon. En Thomeret hi va. Obre la porta. Despenja l'aparell).
- ROSA. Digui... Ah !... Es vostè, senyor Roubourdin...
(Entra).
- THOME. Diques, Cocó !
- THOME. Calla !... Es el propietari...
(Es tanca dins de la cabina.)
- ENRIC. *(Per esquerra, segon terme).*
Vols que li dongui les gràcies ?
- ROSA. Millor és que fumis el camp. Em sembla que no li ets simpàtic !
- ENRIC. Ho comprenc !... Sóc tan canalla !
(Dóna un paper a la Rosa).
Té !... El rebut !... A reveure ex amor meu !
(Se'n va pel fons).
- ROSA. A reveure !... I bon viatge ! Que facis bones !
(Veient a En Thomeret que surt de la cabina).
- THOME. Ja està !
Vols dir ?
- ROSA. Té el rebut !
- THOME. *(Llegeix la firma).*
Enric Rimbaud !... És espatarrant !
(Va a la porta d'esquerra segon terme).
Ja és fora ?

- ROSA. Quan jo t'ho dic !
THOME. Per sempre ?
ROSA. Segur per nou dies ! Aquest vespre serà camí de Niza !...
- THOME. Molt bé !... Aquest paper convencerà a la dona !
ROSA. Així la deixaràs a París ?
THOME. Ja ho crec !
ROSA. I em duràs a mi i als gossos ?
ROSA. Que no ho saps ? El més gran ha mossegat al capellà protestant... Se li ha endut dos dits de la mà esquerra !
THOME. Doncs que vinguin !
(*Apart*).
Els ofegaré !... I tu ves a fer la maleta... Avans de mitja hora aniré a cercar-te !
- ROSA. No m'enganyes ?
THOME. Posa't tranquila... i fes la maleta !
(*Va cap al fons. Thomeret l'acompanya. Adriagna, entra per primer terme, traje de viatge. Les senyores se saluden*).
- ROSA. Senyora !
ADRIA. Senyora !
ROSA. (*Baix a Thomeret*).
Em fa pena !... Ja està vestida !... Ai pobre dona !...
(*Se'n va pel fons. Thomeret torna a escena*).
- ADRIA. Ja estic llesta !... Ai, maridet meu, i que estic contenta d'anar-me'n amb tu !
THOME. Esposa meva...
(*Li fa un petó*).
Estic molt content perquè no vindràs amb mi... Perquè no tens necessitat de venir amb mi...
- ADRIA. Eh !... Què vols dir ?...
THOME. Adriagna... Tinc de parlar amb tu... Seu...
ADRIA. Ja ho sé !... Tu ets un violinista...
THOME. Deixa tranquil el violí. No es tracta d'això... Escolta... Què t'agrada molt anar a la Punta de les Gubines ?
- ADRIA. Ni gens ni mica !... Si hi vaig és per no veure el teu secretari !
THOME. Doncs ves, desfés la maleta i llegeix.
(*Li dona el rebut*).
ADRIA. (*Llegint*).
He rebut del senyor Thomeret la quantitat de cinc mil francs, per anar avui dia 14 de febrer avans de les nou de la nit, a Monte-Carlo. Jo sóc un canalla ! Enric Rimbaud».
(*Parlat*).
Què vol dir això ?
- THOME. Una mostra de la mentalitat del teu enamorat ! No

havia atinat que l'únic mitjà per fer-lo fugir era el diner!

ADRIA. I li has ofert?

THOME. Ja ho veus. Cinc mil francs amb la condició de què se n'anés a Monte-Carlo!

ADRIA. I ha acceptat.

THOME. Aceptat, cobrat i firmat el rebut que és la seva vergonya i la meva tranquil·litat!

ADRIA. Quin home!

THOME. És un jugador... T'estima... Però estima més la ruleta! Té, mira...

(Obre la porta del despatx del Jove).

Ningú!

ADRIA. Que en saps d'anar pel món!

THOME. T'estimo i això és tot!... Ara ja puc anar-me'n tranquil!

(Mira el rellotge).

Oh!... I que no puc entretenir-me gaire!...

(Polsa un timbre).

I què, estàs ben segura, ara?

ADRIA. *(Que es treu l'abric i el barret).*

Ja ho crec.

THOME. *(A l'Agneta que entra.)*

El meu abric... el barret!...

(Agneta obeeix).

ADRIA. Doncs a reveure... i que no et cansis gaire!

THOME. Treballaré lo menos possible! A reveure dona meva! A l'altre dissabte seré de retorn!... Que no t'aburxeixis!... Pensa en mi!... ja t'enviaré postals!...

ADRIA. Gràcies... Gràcies...

(Tomeret se'n va pel fons).

(Adriagna resta sola. Mira el rebut. El torna a llegir. A poc s'obre la porta de la dreta, tercer terme, apareix el Jove).

JOVE. Senyora!... Jo estic boig per vostè i vostè serà meva!

ADRIA. Vostè?...

JOVE. I bé, senyora... No vol anar a la Punta de les Gubines?

ADRIA. I vostè, no vol anar a Monte-Carlo?

JOVE. Jo?... A què fer?

ADRIA. Així...

JOVE. Què vol dir, senyora?

ADRIA. Escolti. Vol fer-me la mercè de posar la seva firma en un paper...

JOVE. *(Va al despatx i firma).*

Tingui!

ADRIA. *(Pren el paper i el compara amb el rebut).*

N'estava ben certa!...

(Mostrant-li el rebut).

Miri això!

- JOVE. *(Llegeix el rebut. Riu).*
Molt curiós!
- ADRIA. Però qui l'ha firmat aquest rebut?
- JOVE. Un altre Enric Rimbaud! Com aquest en tinc d'altres que em reemplacen quan els necessito!
- ADRIA. És tot un cavaller, vostè!
- JOVE. Gràcies!
- ADRIA. Però el meu marit no és tan ximple per veure que no era vostè qui firmava!
- JOVE. Segurament ell no era al davant!
- ADRIA. Què vol dir?
- JOVE. Tal volta ell ha encarregat a una altra persona aquest negoci!
- ADRIA. A qui?
- JOVE. A un amic!...
- ADRIA. Es deliciós el meu marit!... No toca res que no ho esguerri! Ves quina manera de vetllar per mi!
- JOVE. No en té ell la culpa! El seu marit és un bon home, però jo sóc un enemic perillós!
- ADRIA. Ho començo a creure!...
- JOVE. Ara per ara ja no ens separa més que la seva resistència... que és ben inútil! Allà on vostè vagi jo la trobarè. Si vostè pren el tren, el tren la durà allà on jo vulgui. El maquinista fóra jo. Si vostè vol fugir a la fi del món, a un desert, allà al desert només trobaria un selvatge: jo. Si va a Roma, el Papa que li donaria la benedicció fóra jo! En fi. Si vostè es moria i anava al cel, algú li obriria la porta; el porter. Sant Pere. Doncs Sant Pere seria jo!...
- ADRIA. Però això és terrible!
- JOVE. Això és l'amor!... Això és l'amor que la farà caure en els meus braços!
- ADRIA. No pas per ara!
- JOVE. Vingui... Pensi que ja em canso de tenir-los oberts! No vol venir?
- ADRIA. No!
- JOVE. Gràcies!... Vostè m'estima!
- ADRIA. Què diu?
- JOVE. No vol venir als meus braços? Es que m'estima!... Si no m'estimés, vostè fóra segura de vostè mateixa i no tindria por de reposar el seu cap sobre del meu cor. No vol reposar: és que m'estima!
- ADRIA. N'està segur?
- JOVE. Vostè m'estima... Som al final!...
- ADRIA. *(Que sembla cedir).*
Amic meu...
- JOVE. Adriagna!... Adriagna!... Aquell petó del taxi que encara no me l'ha tornat... Retorni-me'l... No sigui crudel...
- ADRIA. Doncs bé... Li retornaré... Però no pas aquí.
- JOVE. A la fi!...

- ADRIA. A on viu vostè?
JOVE. Carrer Pergolessi, 120!
ADRIA. Doncs vagi a casa seva i esperi'm!
JOVE. Gràcies!
(*Besant-li les mans*).
No cal que demani res a la portera... Estic a l'entressol!...
- ADRIA. Avans de mitja hora... seré en els seus braços!
JOVE. Adriagna!
(*Vol besar-la*).
ADRIA. No sigui impacient!...
JOVE. Sí... sí... quan vulgui... I tots els que vulgui!... A la fi!... Estic boig per vostè... i vostè serà meva avants de mitja hora!
(*Se'n va pel fons*).
ADRIA. Uf!!!
(*Sola*).
(*Respira satisfeta. Polsa un timbre. Escriu a la taula en un paper*).
«Vostè està boig per mi, però ni dintre de mitja hora, ni en tota la vida, serè seva! Me'n vaig per un destí desconegut. Vostè no és tan fort com se creia!»
(*Tanca el paper dins d'un sobre*).
(*Per la dreta, tercer terme*).
- AGNET. Senyora?
- ADRIA. (Posant-se el barret).
Agneta... Me'n vaig ara mateix cap a Tolosa... A casa de la mamà!...
- AGNET. Ara mateix?
- ADRIA. Sí. Pren de seguida un auto. Vas volant al carrer de Pergolessi, 120. Truques a l'entressol... Un jove obrirà la porta. Se't llençarà als teus braços. Et petonejarà! Et dirà: «Estic boig per vostè... Ja és meva!»
Tu li deixes fer i li dones aquesta carta!
- AGNET. (Agafa la carta).
Molt bé, senyora... Es una broma de la senyora per un seu enamorat?
- ADRIA. Això és!
- AGNET. Es tracta del secretari?
- ADRIA. Sí!
- AGNET. Així el secretari no és del gust de la senyora?
- ADRIA. Això mateix... Saps si ha tornat l'auto de l'estació?
- AGNET. Fa un moment! El xófer ja m'ha dat un pessic!
- ADRIA. Doncs diga-li que m'espera a la porta del jardí.
- AGNET. Molt bé, senyora!
- ADRIA. (Sola).
No vui que, per casualitat esperi a la porta gran!...
Veiam la guia!...
(*Obre la guia. La fulleja ràpidament.*)
París-Tolosa... París... les 20-14. Agafaré aquest!...
Tolosa... 11-56. Massa llarg el viatge!...

(*Conta amb els dits*).

setze hores de viatge. Es horrorós!

(*Reflexiona*).

Si me n'anés a veure a la Júlia?...

(*Fulleja la guia*).

París-Vancresson... París 20-25... Vancresson 20-50...»

Es més curt!...

(*Deixa la guia*).

Ves, per què tinc d'anar a Tolosa poguent anar a Vancresson?

(*S'aixeca*).

Aniré a casa de la Júlia!...

AGNET. (*Entra dreta, primer terme*).

L'auto és a la porta petita del jardí.

ADRIA. Esta bé!... A reveure Agneta!... Fins a dissabte el matí!

AGNET. (*Segueix a la senyora*).

Bé, senyora... Feliç viatge!...

ADRIA. Mercès...

(*Les dugues se'n van per la dreta segon terme. Tot just és tancada la porta de la dreta, s'obre la del fons i el Jove entra corrents*).

JOVE. Ho he pensat millor!...Avans d'arribar a casa he tornat. Aquesta dona no puc deixar-la sola ni un moment!... El petò me'l darà aquí mateix!... Podria repensar-se, i... On deu ser?...

(*Agneta entra per la dreta primer terme*.)

Ah!... Agneta... Es allà la senyora?

AGNET. No, senyoret!... Però potser li farà el mateix aquesta carta que jo anava a dur-li a casa seva!

JOVE. No m'agraden gaire les cartes!

(*L'obre. Llegeix. Esclata*).

Ja hi som! Ja he fet tard!... Maledicció!... Però jo soc més fort que ella!

(*Imperatiu*.)

Agneta: On ha anat la senyora?

AGNET. No ho sé pas!

JOVE. Té un lluis!

AGNET. A Tolosa.

JOVE. A casa de qui?

AGNET. No ho sé pas!

JOVE. Té, dos lluisos!

AGNET. A casa de la seva mamà!

JOVE. L'adreça?

AGNET. No la sé pas!

JOVE. Té, tres lluisos!

AGNET. Carrer de Juana d'Arc!

JOVE. Número?

AGNET. No el sé pas!

JOVE. Te, quatre lluisos!

- AGNET. Cinc !
JOVE. No... quatre !... Ja n'hi ha prou !
AGNET. Si li he dit el número : Carrer de Juana d'Arc número cinc.
JOVE. Molt bé !
(*Apart.*)
Em costa cara aquesta dona casada !...
(*Veu la guia sobre la taula.*)
La guia? !
(*Corre i llegeix.*)
París-Tolosa ! 20-14. Es aquest el tren que ha pres !
(*Mira el rellotge.*)
Encara sóc a temps !... Viatjaré en el mateix tren que ella !... Això és la borratxera de l'amor ! Demà a les 11 y 56, quan ella vagi a saltar a l'andèn els meus braços la rebràn i jo li diré : Estic boig per vostè... Vostè serà meva !... A reveure Agneta !?...
Fa un petó a l'Agneta i se'n va corrents.

TELO

ACTE TERCER

La mateixa decoració. Vuit dies després de l'acte segon. Som al matí.

Al començar l'acció ningú a escena. S'obre la porta del fons. Thomeret, en vestit de viatge, entra seguit de l'Agneta dun una maleta.

AGNET. Què tal el viatge?

THOME. *(Preocupat.)*

Molt bé, gràcies.

(Va a la porta de la dreta primer terme.)

Es aquí la senyora?

AGNET. No senyor...

THOME. Que ha surtit?

(Aturant-se.)

AGNET. Oh... es estrany... La senyora em va dir que tornaria aquest dematí... Bé... és veritat que nomès són les onze...

THOME. Eh!... No está pas de viatge?

AGNET. Sí senyor... Es a Tolosa.

(Esverat.)

A Tolosa?

AGNET. A casa de la seva mamà!... Que no li ha escrit?

THOME. Ni una postal... Crec que és per esverar-se!... I jo que la telefonava cada dia!... Que no heu rebut els telefonemes?

(Mostra un paquet de telefonemes).

Són aquí!

THOME. I per què no els feies seguir a la senyora?

AGNET. Com que la senyora no em va dir res!

THOME. Es espatarrant això!... Oh... i quan se'n va anar a Tolosa?

AGNET. El mateix dia del viatge del senyor... Una hora després!

THOME. Però per què el va fer aquest viatge? No et va dir res?

AGNET. La senyora no m'ho va dir, però jo ho vaig endevinar... La senyora se'n va anar per a fugir del senyoret Enric.

THOME. El senyoret Enric?

AGNET. Sí. El secretari del senyor.

THOME. Però que encara era aquí aquell beneit?

AGNET. Va aparèixer cinc minuts després de la surtida de vostè.

THOME. El canalla!... Va pendre els diners i es va quedar!

- AGNET. Deia que...
THOME. Res !... Ja em sentirà aquest ximple !
(*Va cap a la porta de l'esquerra, segon terme.*)
- AGNET. No és pas aquí el seu secretari.
THOME. (*Aturant-se.*)
També ha sortit ?
- AGNET. Oh... No ha tornat més.
THOME. Per a on és ?
- AGNET. A Tolosa !
THOME. (*Esveradíssim.*)
Aquest també ?
- AGNET. Se'n va anar dos minuts després de la senyora. Segurament varen fer el viatge en el mateix tren.
- THOME. Això ja és abusar ! Aquest home és un viu ! Però deies que la senyora era a casa de la seva mamà...
- AGNET. Sí, senyor.
- THOME. Així ell ha anat a cercar-la a casa de la seva mare !
- AGNET. Segurament.
- THOME. Que sabia la seva adreça ?
- AGNET. Me la va fer dir.
- THOME. Et va pegar ?
- AGNET. No. Em va dar diners.
- THOME. (*Apart.*)
Es precis que el fumi al carrer a aquest brètol !
(*Pensatiu.*)
Tant me fa !... Jo ja sabia que la sogra no em filava gaire... Però d'això a deixar que en els llits de casa seva la meva dona...
AGNET. (*Vivament.*)
El senyor pensa que...
THOME. Vuit dies sense saber res !... Un viatge que volen amargar-me !...
AGNET. És cert !... Jo també pensaria mal !
THOME. Té !... Jo sóc un cornut !...
AGNET. També m'ho penso !
THOME. Ja ho veus si es fàcil !... Agneta, estic trasbalsat !
AGNET. Jo també !
THOME. No em prova això !
AGNET. Mai hauria pensat això de la senyora !
THOME. Oh !... I potser ja no tornarà mai més !
AGNET. No ho crec !
THOME. Penses que encara m'estima ?
AGNET. No... Penso que nomes se'n va endur una maleta i com que té aquí tots els vestits i les joies, tornarà a cercar-ho tot...
THOME. (*Preocupat.*)
Dom la maleta.
AGNET. (*Donant-li.*)
Que vol anar a Tolosa ?
THOME. No. Vui obrir-la !... Desfer-la !... Necessito fer exercici !...

- AGNET. Vol que l'ajudi?
THOME. No... Queda't aquí... Reb totes les noves i me les dius, sier bones o dolentes! Estic preparat a tot!...
(*Anant-se'n.*)
Cornut!... Cornut!... Ves... i no se'm coneix res!
- AGNET. No es preocupi senyoret! N'hi han molts!
THOME. Això m'aconsola...
(*Se'n va per l'escala.*)
- AGNET. (Sola.)
Pobre senyor... Ves si la senyora feia la ximpleria de no tornar... no faria poca broma en aquesta casa!...
(*Pel fons. Vestit de viatge.*)
- ADRIA. Bon dia, Agneta.
AGNET. La senyora!... Ja és aquí la senyora!
ADRIA. (Admirada.)
Sí... Ja sóc aquí!... Sóc jo!... Jo!... Què passa?
AGNET. Ai, el content que es posarà el senyoret!
ADRIA. Ja ha arribat?
AGNET. Fa un moment! I que no està poc esverat... com que diu que vostè no li ha escrit ni una postal.
ADRIA. Per postals estava!... Nomès li hauria dit coses desagradables!
AGNET. Ah!
ADRIA. I el senyoret Enric no ha tornat més per aquí d'ençà que me'n vaig anar?
AGNET. (Rient.)
Aquí!... Què volia que fes aquí?
ADRIA. De què rius?
AGNET. (Rient.)
Però que no l'ha vist la senyora?
ADRIA. Jo?... A on el tenia de veure?
AGNET. A Tolosa!
ADRIA. (Somrient.)
Va anar a Tolosa?
AGNET. Sí senyora!...
ADRIA. Doncs la va endevinar!
AGNET. I diu que no va trobar a la senyora?
ADRIA. (Rient.)
I que em tenia de trobar!
AGNET. No ho entenc...
ADRIA. Ves a dir al senyoret que ja sóc aquí...
AGNET. Vaig... No entenc ni una paraula...
(*Agneta se'n va per l'escala.*)
ADRIA. (Sola.)
A Tolosa!... Setze hores de viatge!... Molt bé!... Ja tenim a un *don Juan* humiliat, burlat!... Ja no el veuré mai més!... Ja no tindrà coratge per aparèixer a casa meva!... Gràcies a Déu!... Uf!...
- JOVE. (Entra pel fons. Abric de viatge. A la mà duu una maleta plena de etiquetes de tren).
Bon dia!... Senyora, jo l'estimo i vostè serà meva!

- ADRIA. (Girant-se. Esverada.)
Vostè?
- JOVE. Jo... L'amant!... (Es descobreix. S'aixuga el front).
Ah!...
- ADRIA. Què té?
- JOVE. Ja és massa!
- ADRIA. El què?
- JOVE. La broma!...
(Mostra una de les etiquetes de la maleta.)
Tolosa!
- ADRIA. (Rient.)
Arriba de Tolosa!
- JOVE. No pas directament!
(Li mostra totes les etiquetes.)
Miri si he estat en puestos diferents!... Que està bé això?... He fet malbé una maleta!
- ADRIA. Vostè en té la culpa! Perque la facturava!
- JOVE. No m'agrada dur paquets!
- ADRIA. (Irònica.)
I què?... Es bonic Tolosa?
- JOVE. Es horrible!... Al arribar vaig còrrer al carrer de Joana d'Arc, numero cinc. (Agneta el mira estranyada.) Aquesta em va dar l'adreça!... Truco a casa de la seva mamà. Vostè no hi era. Penso que vostè arribaria d'un moment a l'altre. M'assec a la avant-sala. Passa una hora, dos, tres. La seva mamà, esverada, surt. Em demana qui sóc, qué vui, on vaig. Jo li dic: «Sóc l'amant». «Quin amant.—Ella em demana.—«El futur amant de la seva filla»... li dic. Em va treure com a un gos! Ah!... Vaig observar que la seva mamà té tos!
- ADRIA. Pobreta!
- JOVE. No s'esveri!... Vaig anar a la farmàcia i la vaig enviar unes pastilles, ja no deu tossir! Després me'n vaig anar a l'estació. Vaig pendre un bitllet d'andèn vitalici. Dinava en el restaurant de l'estació. Dormia en un banc de l'andèn...
- ADRIA. I va durar molts dies?
- JOVE. Tres... Al tercer vaig vomprendre que vostè no arribaria i me'n vaig anar de Tolosa!
- ADRIA. I va tornar a París?
- JOVE. No. Jo sabia que el senyor Thomeret no tornaria fins avui i tenia motius per creure que vostè no tornaria avans que ell. Em quedaven set dies!... vaig decidir viatjar!... Miri això!...
(Li mostra les etiquetes de la maleta.)
He viatjat per tot el mig dia de França! Conec un munt de pobles i li porto l'especialitat de cada poble!
(Obre la maleta i treu una pila de paquets).
Aquí té, atmetlles, dolços, bombons de totes menes!...
Ja em dirà si li agraden!
- ADRIA. Es massa amable!

JOVE. Sóc un enamorat !

ADRIA. Encara ?

Què vol dir «encara»? Vostè es pensa que per aquest viatge, per aquesta mofa jo perdré l'enamorament? Si això ha servit per a encendre més el foc! Però escolti... On redimoni era vostè que no la he trobada?

ADRIA. A Vancresson.

JOVE. ¿A Vancresson?... Que en sóc de ximple!... No hi vaig atinar... i tant a la vora que hi vaig ser-hi!... Però vaja, ara ja la tinc al meu davant que és lo principal!... Ja sóc aquí... Vostè ja és aquí... Ja està tot arreglat... Ara em dispensarà que vagi a respallar-me una mica avans de pendre possessió del meu despatx!... Fins a tot seguit! Fins a sempre!... Senyora jo l'estimo i vostè serà meva!

(Saluda i se'n va per l'esquerra segon terme).

ADRIA. *(Sola).*

Aquest home em tornarà boja!

THOME. *(Per l'escala, molt sèrio).*

Bon dia, Adriagna.

ADRIA. Ja ets aquí?

THOME. *(Sever).* Parlem. D'on vens?

ADRIA. De Vancresson!

THOME. Mentida!... Tu vens de Tolosa on et va seguir el meu secretari. Ho sé tot!... Lo que vui saber és el que vas fer amb aquest home a casa de la meva sogra.

ADRIA. Eh!... Ets tu qui em vols renyar? Ets tu qui em demana comptes? Això és el comble!

THOME. Però...

ADRIA. Doncs bé... Es cert... El teu secretari va seguir-me a Tolosa però jo no hi era!

THOME. Que no hi eres?

ADRIA. No. A l'estació vaig mudar de direcció! He estat a Vancresson. He passat vuit dies a casa de la Júlia.

THOME. *(Maquinalment).*

I està bé la Júlia?

ADRIA. D'això és tracta!... Ja ho veus... He estat jo... jo... que ha tingut de fugir i enganyar a aquest jove que la teva imbecil-litat fa viure al meu costat!

THOME. La meva imbecil-litat?

ADRIA. O la teva idiotesa!... No ho sé!... El que jo et deia és que mai podia anar a Montecarlo perquè tu mai li has dat ni un cèntim!

THOME. Es massa fort!... Tu tens el rebut!

ADRIA. Que li vas fer firmar tu mateix?

THOME. No!

ADRIA. Doncs et van enganyar... Es un altre Enric Rimbaud qui va firmar i que va anar-se'n en lloc seu!... Aquest té molts Enrics que ocupen el seu lloc quan ell ho necessita!

THOME.

(Gratant-se el cap).

No ho veig clar!

ADRIA.

Lo que veig clar és que ja en començo a tenir prou, que ja no puc lluitar tota sola, que ja no tinc més forces, i que si no trobes cap medi per fer desaparèixer aquest home del meu camí...

THOME.

Què?

ADRIA.

Que em faré la seva querida! Ho entens ara?

THOME.

(Maquinalment).

Molt bé!...

(Comprenent lo que ha dit la seva dona).

No vui dir això... és que...

ADRIA.

Doncs pensa el que tens de fer!

THOME.

Adriagna!... Em fas llàstima!

ADRIA.

Però què no trobaries a cap altre que sapigués arquitectura? Cerca'l bé, i el trobaràs!

THOME.

Ni una paraula més!... Abans d'una hora ja no serà aquí!

ADRIA.

Per sempre?

THOME.

Per sempre!

ADRIA.

Ho veurem!

THOME.

Deixa'm amb ell... i fins aviat!

ADRIA.

Fins aviat... i si no ho fas... ja ho saps! Em faig la seva querida!

(Se'n va dreta primer terme. Thome-ret resta sol un instant, pensatiu. El Jove entra per esquerra segon terme).

JOVE.

(Alegre, amable).

Bon dia, senyor Thomeret!... Com ha anat el viatge?

THOME.

Permeti'm que el saludi molt fredament.

(Pausa. Passa al seu despatx).

Senyor meu, ho sé tot. Sé que vostè va disposar que un altre cobrés els diners i se n'anés a Montecarlo. No m'atreveixo a dir lo que és aquesta acció... Vostè vol fer-se l'amant de la meva dona i això no puc tolerar-ho!

(Tot parlant va desfent els paquets que ha dut el Jove. A l'accionar brandeix una caixa de llauna que ja molt so-roll. Tot de sobte diu).

Què és tot això?

JOVE.

Són especialitats de tots els pobles on he estat... Això són atmetlles!

THOME.

Ah!

(Obre la caixa i en menja una).

Són bones!

(Bruscament es torna sever).

Senyor meu, és la darrera vegada que li prego que se'n vagi de casa meva!

JOVE.

Es la darrera?

THOME.

Sí!

- JOVE. Ja era hora. Ja començava a estar content !
THOME. No faci brometa ! Vostè es creu tan fort perquè si jo el trec, vostè li dirà tot ? Doncs bé, jo he reflexionat i m'ho jugo tot !... Vostè li dirà a la meva dona que jo tinc una querida ? Bé ! Jo ho negaré !... Per què el té de creure més a vostè que a mi ?
- JOVE. No sigui criatura !
(*Es treu de la butxaca la carta que ha comprat a l'Enric Rimbaud al primer acte. Llegeix.*)
«Rosa del meu cor : això ja està fet. Et poso el pis del carrer de Laugier. El 15 ja hi podràs viure. Es el nostre primer aniversari. Farà el mes just de la primera vegada...»
(*Parlat.*)
Em sembla que és la seva lletra ?
(*Li mostra la carta.*)
(*Petrificat.*)
- THOME. Però on ho ha trobat això ?
- JOVE. La Rosa Pompom és tan descuidada...
THOME. (*Dubta. Mira al Jove. De sobte li pren la carta, l'esquinça.*)
Ah !... Ah !... Ah !...
- JOVE. No sigui criatura !
(*D'una altra butxaca en treu altra carta igual. Llegeix.*)
«Rosa del meu cor : Això ja està fet. Et poso el pis al carrer de Laugier...»
(*Thomeret li pren i va a fer-la troços.*)
Ja pot esquinçar !... En tinc nou de repetides !
- THOME. Eh !
- JOVE. L'he feta retratar !... L'original està en lloc segur !
- THOME. Ja n'hi ha prou !... Faré tot el que vostè vulgui !
- JOVE. Gràcies a Déu !... I no es preocupi... Prengui-s'ho amb calma... Jo vaig a la meva feina... Estic obrint el correu... Quan sigui l'hora de dinar avisi'm... Tinc una gana !...
(*Se'n va per esquerra, segon terme.*)
- THOME. (*Sol.*) No sé... però em sembla que estic ben fumut !
- ENRIC. (*Entra pel fons.*)
Ja sóc aquí... Vinc de Montecarlo... Ho he perdut tot !... Bon dia...
- THOME. Bon dia... Però vostè deia...
- ENRIC. Que arribo de Montecarlo...
- THOME. Així vostè deu ésser qui ha cobrat els meus cinc mil francs !
- ENRIC. Per les senyes vostè és En Thomeret !
- THOME. Ell mateix.
- ENRIC. Doncs confiança per confiança. Jo sóc qui vaig cobrar els seus cinc mil francs. Li dono les gràcies de tot cor... Només em queden seixanta cèntims !

- THOME. Escolti. Avans d'anar endavant, qui és vostè?
- ENRIC. Jo?... Jo sóc l'antic amant de Rosa Pompom.
- THOME. Vostè també!... Així digui que tots els antics fulanos d'aquesta dona s'han dat cita a casa meva!... Que també ve a fer la mona a la meva dona vostè?
- ENRIC. Jo?... I per què ho diu això vostè?
- THOME. Perquè és la costum. Tots els antics amants de la Pompom fan la mona a la meva dona.
- ENRIC. Això és una infàmia. No ho faré pas jo!
- THOME. Home, millor. Un de menos!
- ENRIC. Jo nomès vui que em dongui sis mil francs!
- THOME. I per què fer?
- ENRIC. Per jugar. Si no jugo em moro!
- THOME. Vostè també?... I si no els hi vui donar?
- ENRIC. Aleshores tindrè el disgust de dir a la senyora Thomeret...
- THOME. Que jo us he pres la querida?... Déu meu i quina poca visia tenia la Rosa per triar enamorats!... Tots tenen els mateixos gustos!
- ENRIC. Sí... ja ho sé... Però què vol que li digui! Es la ruleta.. No jugui mai, senyor Thomeret!
- THOME. Li prometo!
- ENRIC. Mercès... Així els meus sis mil francs...
- THOME. Miri... Escolti... Vinc de viatge... Ja no tinc fulles al carnet de xecs... Són sis mil francs... Vostè no els duia pas a sobre?
- ENRIC. Jo no duc mai un cèntim!
- THOME. Per això mateix... Els aniré a cercar al Banc... Torni d'aquí quatre hores...
- ENRIC. Fet!... Ja veu si sóc amable!... Això si, ni un minut de retràs!... Per cada minut que passi de les quatre hores, seràn cinc lluisos de multa!
- (Saluda).
- A reveure. (Se'n va cap al fons).
- THOME. (Cridant-lo). Escolti, jove...
- ENRIC. (Girant-se). Què mana?
- THOME. Vostè és un canalla!!!
- ENRIC. (Amb el somris als llavis).
Ja ho sé... però que hi vol fer!... El món és així... A cada moment jo em dic lo mateix : «Enric, ets un infame!»; però no puc fer-li més...
- THOME. Ah!... si es així dispensi...
- ENRIC. No hi ha de qué... Fins d'aquí a quatre hores... I ni un minut més!... (Se'n va pel fons).
- THOME. (Sol).
Si un vol la meva dona... l'altre els meus diners!... Es espantós!... Mai de la vida hauria dit que fos tan complicat això de tenir querida!
- ROSA. (Pel fons).
Ja sóc aquí!
- THOME. Aquesta mancava!

- ROSA. Què dius... Sembla que no t'agradi la meua visita !
THOME. Però és que no em deixes ni respirar... Tot just fa mitja hora que t'he deixat a l'estació !
- ROSA. Oh, sí... però és que, de precís, tinc de parlar-te de seguida !
- THOME. Què ja han fet altre malifeta els gossos?
ROSA. Ara per ara nomès han fet pipí a l'escala !
THOME. Veig que aprofiten el temps !
(*Apart*).
Els gossos !... No els he pogut ofegat !
- ROSA. (Sentant-se).
Digues, Coco, quan em dones cada mes ?
- THOME. Tres mil francs.
ROSA. I quan fan a l'any tres mil francs al mes ?
THOME. Trenta sis mil !
ROSA. I ademès el lloguer fa trenta vuit mil francs !
THOME. Molt bé... Sembles un tenedor de llibres !
ROSA. Doncs, per aquest preu no farem res !
THOME. El qué no farem res ?
ROSA. Que si vols fer alguna cosa, des d'avui, em tens de dar cinquanta mil !
- THOME. Molt bé... molt bé... Tercera part !... I si no te'ls dono vas i dius a la meua dona que tu ets la meua querida !
- ROSA. No... no... Res d'això !... I si no me'ls dones... et deixo !
- THOME. Que em deixes ?
ROSA. Això és !
THOME. I per què ?
ROSA. Perquè ja he trobat qui me'ls dona !
THOME. A on ?
ROSA. A la Punta de les Gobines !
THOME. Un pescador de canya ?
ROSA. No : el President !
THOME. En Poincaré ?
ROSA. No !... El President del Consell de la teua Societat per a construcció del balneari...
THOME. En Levy ?
ROSA. Sí !
THOME. I tu m'has enganyat amb el President ?
ROSA. Mai de la vida ! Nomès he fet tractes. Jo sóc fidel... Jo regatejo !... Ja ho saps ! El senyor Levy, si jo et deixo, i vaig amb ell, em dona cinquanta mil francs a l'any.
- THOME. Es tracta d'un traspàs ! I què li vas respondre ?
ROSA. Que amb les mateixes condicions em quedava amb el primer rellogat.
THOME. I si jo no et dono els cinquanta mil ?
ROSA. Et deixaria !
THOME. Em deixaries ?
(*Molt trist*).
I jo em quedaria sense la meua Rosa?... I ja estaria

acabat tot entre tots dos?... Em quedaria sol?... Seria nomès un marit estúpid...

(Reflexiona).

el marit que no enganya a la seva esposa...

(La seva cara es va alegrant).

fóra un marit model...

(Radiant de felicitat).

El marit que pot riure's de tots els xantagistes!...

(Explosió d'entusiasme).

Estic salvat!... Això és la meva redempció! La tranquil·litat!... El repòs!... La felicitat!...

(La petoneja).

Rosa!... Roseta!... Rosita!... Ets ideal!... T'estimo amb bogeria!

ROSA. Així em donaràs els cinquanta mil francs?

THOME. No!

ROSA. Doncs et deixo!

THOME. Sí!

ROSA. No vols augmentar res? No vols pujar uns milers de francs?

THOME. Sí!... Et pujaré... el lloguer!... Te'l pujo a cinc mil francs que és el seu preu!... Levy és ric, ja pot pagar-ho!

ROSA. Què vols dir?

THOME. No ho vulguis entendre! Es massa complicat!

ROSA. *(El mira. Després es posa a plorar).*

Ah!... Ah!... Ah!...

THOME. Per què plores ara?

ROSA. *(Sanglotant).*

Per què no plores tu?

THOME. Eh?

ROSA. Perquè jo et deixo i tu encara te'n burles!... Tu... Tu a qui mai vares enganyar! Això m'ensenyarà a viure!... Està bé!... La fidelitat i les prunes sempre m'han fet mal!... No en menjaré mai més!...

THOME. *(Somriu).*

Tens tota la raó!

ROSA. *(Picant de peus).*

No vui que riguis més!... Fins ara tots els amants que jo deixava ploraven mentre jo reia!... Aquesta vegada sóc jo qui plora i tu ets qui fa broma!... No m'agrada això de deixar un home sense fer-li pena!... Vols que et digui el que penso?... Que no tens cor!...

THOME. Que no tinc cor?... Té això!

(Li dona els paquets que ha dut el Jove).

I això... i això... i això!...

ROSA. *(Deixant-se carregar de paquets maquinalment, i seguint plorant).*

Pero què són aquests paquets?

THOME. Els regals que li feien a la meva dona!... Tot per tu!

(Va a donar-li l'últim paquet, se'l mira).

Ah !... Les atmetlles !... Són bones aquestes atmetlles.
Aquestes van per mi !... A reveure, Rosita !

ROSA.

Adéu !...

(Sanglotant).

No tinc més remei que fer cornut de seguida al pobre
Levy !...

*(Mutis pel fons. Els braços carregats
de paquets).*

THOME.

(Sol. Encantat).

Ves si és senzill !... I pensar que jo mai hauria atinat !... Ara ja sé el que tinc de fer !...

(Va a obrir la porta primer terme dreta).

Adriagna !

ADRIA.

Què?... Ja l'has tret de casa?

THOME.

(Seriós).

Adriagna !... Tenim de parlar. Seu ; escolta.

ADRIA.

Ets un ase ! Ja ho sabia !

THOME.

No es tracta d'això ! Es quelcom de més greu ! El remordiment no em deixa viure !

ADRIA.

Ah !

THOME.

Adriagna !... Respon... Si tu sabies que en el curs dels vuit anys de nostre matrimoni jo havia fet un pecat, què faries tu?

ADRIA.

Que has robat?... No ets pas un lladre?

THOME.

No, dona... Un pecat referent a la teva persona !...

ADRIA.

Que t'has jugat el meu dot?

THOME.

I no, dona... Jo vui dir un pecat moral...

ADRIA.

Moral?

THOME.

Veïam... Reflexiona... Entre marit i esposa quin pecat moral pot fer-se... Com pot ofendre un marit a la seva dona?...

ADRIA.

(Després d'un moment de reflexió).

La mamà !...

THOME.

Què?

ADRIA.

Ja ho sabia !... Tu no pots veure la mamà i li has desitjat la mort !... Tant se val : ella tampoc et pot veure a tu !... En paus !

THOME.

(Aixecant-se).

No es tracta de la teva mamà.

(Humiliat).

Es enfadós això de què no ho endevinis !... Veïam, Adriagna !... El pecat moral d'un marit respecte a la seva dona és... veïam... és la...

ADRIA.

(Impacienta).

La què?...

THOME.

(Ajudant-la).

L'adu...

ADRIA.

L'adulació?

THOME.

No !!!... L'adulteri !!!

ADRIA.

L'adulteri?... I què vols dir amb això?

THOME.

(La mira. Suspira ; torna a seure).

Doncs bé... si tu arribaves a saber que en el curs dels nostres vuit anys de matrimoni, jo he mancat a la fe conjugal... que jo he traït els juraments pronunciats davant de la Iglèsia i de la Societat...

(*Dubtant*).

ADRIA. En fi... si tu sabies que jo t'he enganyat què faries?
(*Sense avenir-se*).

Que tu m'has enganyat?

THOME. Respon primerament la pregunta. Em perdonaries?

ADRIA. Això depèn... Jo voldria saber amb qui... quan... com... segurament es tracta d'un lio antic...

THOME. (*Dubta*).

Sí!...

ADRIA. Eh!... Què?... Dubtes?... Es tracta d'un lio d'ara?...

THOME. (*Enèrgicament*).

Ah, no!... Tot s'ha acabat!...

ADRIA. Fa temps?

THOME. (*Mira el rellotge*).

Sí. Ja fa estona.

ADRIA. Però, quan?

THOME. No hi fa res, el temps. El cert és que en el moment de parlar-te sóc completament lliure!

ADRIA. Ah!...

(*Pausa*).

Així confesses que tu m'has enganyat?

THOME. Sí.. Però tu no em pots tenir ràbia per això!

ADRIA. Per què?

THOME. Perquè des del moment que jo vaig començar a enganyar-te tenia tal remordiment que nomès pensava que rompre amb l'altra!... La meva traïció ha estat la consagració del meu amor per tu. La meva querida, al estimar-me nomès ha fet una cosa: fer-me saber com estimo la meva dona!

ADRIA. (*Irònica*).

Ja me la presentaràs per a que jo li dongui les gràcies!

THOME. No val la pena!

ADRIA. Jo la conec?

THOME. Sí!

ADRIA. Qui és?

THOME. (*Després de dubtar un moment*).

Es la Rosa Pompom!

ADRIA. La cocot!

THOME. (*Va per protestar*).

La...

(*Resignat*).

Tens raó: La cocot!

ADRIA. I com va fer-se aquest lio?

THOME. Què vols que et digui?... Aquesta mena de dones en saben tant... Són tan enjogassades! Res... Em va seudir!

ADRIA. (*Irònica*).

Et va seduir?...

THOME. Contra la meva voluntat!... Ho pots ben creure!... Era una llogatera... Primerament no va voler pagar més que dos mil francs... Vaig cedir!... Després va voler tenir a casa seva dos gossos policia... Vaig cedir... Després ella volia enderrocar dos embans... L'amo. En Rabourdin, s'hi va oposar. Què fer? «Vostè o els embans. O cauen els embans, o cau vostè». Deia a cada moment. Vaig veure que estava boja per mi... I entre els embans i jo... vaig caure jo... Era lo més acomodat... Em va fer seu. Em vaig dar com un cocot!... Em vaig sacrificar per la casa!... Creu-me!... He patit molt!...

ADRIA. *(Somrienta).*

Això són circumstàncies ex-tenuants!

THOME. Rius?... Això vol dir que tu em perdones?

ADRIA. *(Després d'una pausa).*

Sí, et perdono.

THOME. Sense cap mal pensament?

ADRIA. Sense cap mal pensament!... Això sí: suposo que no tornaràs a començar?

THOME. Mai!... Fas ben fet de perdohar-me!

ADRIA. Per què?

THOME. Perquè en pagament de la teva generositat jo et donaré una alegria!

ADRIA. Quina?

THOME. Que ara mateix fumaré a la porta el meu secretari!

ADRIA. Ara mateix?... I què té que veure amb la teva... que-rida?

THOME. Poc... i molt!

ADRIA. Tu necessitaves que jo et perdonés per treure'l de casa?

THOME. Sí!

ADRIA. Per què?

THOME. Perquè ell coneixia el meu lio... i ell sempre m'ame-
naçava amb dir-t'ho tot, si jo el treia de casa!

ADRIA. Ara ho entenc!

THOME. Jo no sabia com sortir-ne!... Jo inventava un munt d'històries... Que jo era un idiota, i que ell era el rei dels arquitectes! I no és cert!... Jo sóc qui ha fet els plànols, jo!... Ell és el burro!... Jo deia lo contrari perquè estava lligat!

ADRIA. Però tu podies haver negat...

THOME. Ja vaig pensar-hi... Però ell tenia una carta escrita per mi a la Rosa Pompom!

ADRIA. *(Sense comprendre bé).*

Ah!...

(Després d'una reflexió).

Es estrany que no me l'hagi ensenyada... Hagués estat un medi per fer-me seva... Els homes saben que el desig de venjança fa caure les dones...

- THOME. Ja m'ho ha dit ell mateix... aquest medi li repugnava. Es un home que vol fer-se estimar per si mateix...
- ADRIA. *(Pensativa).*
Està bé...
- THOME. *(Rialler).*
Es així ell!... Quin brètol!
(Canvi de to).
Ara mateix el treuré de casa!
(Va cap a l'esquerra).
- ADRIA. *(Visiblement interessada).*
Gustau!
- THOME. *(Aturant-se).*
Què?
- ADRIA. Deixa'm fer a mi!
- THOME. El què?
- ADRIA. Que vui ser jo qui el tregui del meu davant!
- THOME. Per què?
- ADRIA. Vui mofar-me una mica de l'home que tant m'ha molestat!
- THOME. Tens tota la raó!... Vaig a cridar-lo!
(Obre la porta de l'esquerra segon terme).
Enric!... Vol fer el favor?
- JOVE. *(Entra).*
Que ja és a punt el dinar?
- THOME. Em sembla que el dinar d'avui no li farà mal!
- JOVE. Vol dir que és bo?
- THOME. *(El braç estés al fons).*
El primer plat es aquell: la porta.
- JOVE. Eh?
- THOME. Que jo el trec de casa!
- ADRIA. *(Interrompent).*
Amic meu...
- THOME. Ah!... És cert!... Dispensa, Adriagna... Es la meva senyora qui tindrà el gust de posar-lo al carrer! Passi-ho bé senyor Enric!
(Va cap el fons, es gira burleta).
Ah!... Ja li pot dir el que vulgui a la meva esposa!
Tant me fa!...
(Rient).
I que no's cansi senyor ex-secretari!... Si ja ho deia jo que no podia ser un cornut!
(Se'n va content per l'escala).
- JOVE. *(Despres d'una pausa, molt seriós.)*
Això vol dir senyora que vostè ha estat més forta que jo?
- ADRIA. Això és.
- JOVE. La meva constància, el meu viatge a Tolosa, els meus records de cada poble
(Mostra la taula on deixà el paquets. No'ls veu. Els cerca amb la mirada).
que jo li vaig dar... res, res l'emociona.

- ADRIA. Res.
JOVE. I em treu de casa seva?
ADRIA. Sí... I aquesta vegada, penso que vostè renunciarà de bon grat a la lluita i que no el trobaré més al carrer, al teatre, al restaurant, etc., etc.
- JOVE. *(Trist.)*
Mai més! Estic vençut •i desapareixo per sempre!
Comprenc que vostè no em pot veure, que em té odi, que...
- ADRIA. No tant... Són ben estranys els homes... Si un no cedeix a lo que demanen ja és senyal de qué no'ls pots veure... Jo no l'odio... El que jo no vui és enganyar al meu marit.
- JOVE. I per què?
ADRIA. Perquè... perquè...
JOVE. Vostè deu tenir una raó per a no enganyar-lo?... Una raó sèria, de pes!
ADRIA. Ja ho crec. Jo no vui enganyar-lo perquè sóc una senyora decent.
- JOVE. Això és tot?
ADRIA. No. Encara hi ha altre motiu!
JOVE. El puc saber?
ADRIA. Sí.

(Li mostra una cadira. Tots dos se senten).

El dia 27 de janer de 1920 jo pujava les escales de la església de Sant Tomàs.

(Sorprès). Per a què fer?

JOVE. Per casar-me.

ADRIA. Dispensi... Jo no hi era... Vostè pujava les escales...

JOVE. ...i vaig arribar a l'altar on vaig seure al costat del senyor Thomeret... En el moment precís que ell em va posar al dit l'anell nupcial jo vaig murmurar: «Segurament un dia o altre jo enganyaré a aquest home...» El capellà em va dir: Què diu?» Jo vaig respondre «Res» I amb veu més baixa, vaig seguir: «Es segur que un dia o altre jo enganyaré el meu marit, però no serà pas jo qui començarà» Jo em donaré a aquell que em dugui la prova de que el senyor Thomeret m'és infid»l.

ADRIA. *(Simulant que està esverat).* Ah!

JOVE. Sí senyor... aquest és el jurament que jo vaig fer a l'altar!

ADRIA. *(Dubta. Sembla agitat per una lluita interior. Després se decideix. Fa un gran gest definitiu. Se regira les butxaques. La Adriagna, creient que cerca la carta de Rosa Pompom s'aixeca, s'acosta, estèn la mà esperant la carta. Llavors el Jove tranquil·lament, es treu una pitillera, l'obre, la presenta a Adriagna.)*

Un cigarret, senyora?

- ADRIA. (Fracassada.)
Gràcies.
- JOVE. (Torna la pitillera a la butxaca.)
I... què li va dir el capellà?
- ADRIA. No va sentir el final... Ja era camí de la sacristia.
(Caqui de to.)
Així senyor meu?
- JOVE. (Aixecant-se.)
Així senyora?...
- ADRIA. Qué sap si m'enganya el meu marit?
- JOVE. No, senyora.
- ADRIA. N'està ben segur?
- JOVE. El seu marit li es fidel. Estic ben segur.
- ADRIA. Així no tinc cap motiu per enganyar-lo jo.
- JOVE. (Bruscament). Per què?
- ADRIA. Perquè no!
- JOVE. (Amb entusiasme.)
Doncs vostè el té d'enganyar perquè és natural, perquè és logic, perquè és inevitable !... Perquè una dona que és com vostè gràcia, espiritualitat, enginy... no pot ésser exclusivament d'aquest munt de carn sense ànima, que es diu senyor Thomeret... això fóra immoral, contranatural... Però és que sap estimar aquest home?... Però és que sap estimar com vostè mereix, amb la ciència que vostè mereix que se l'estimi?... I ca... Si ell no sap ni el batxillerat de l'amor... A la seva edat ja no's tenen els medis d'agradar... Un pot recordar-se de lo que feia de jove... i res més... I ademés, perquè... perquè...no sé si puc dir-ho...
(Dubta.)
- ADRIA. Sí!!!
- JOVE. Perquè... (S'atura com si no gosés a dir-ho).
Pitjor per a ell !... Vostè ho sabrà tot !
(Confidencialment.)
Perquè, senyora, en el cor del senyor Thomeret vostè és la segona.
- ADRIA. Què vol dir?
- JOVE. Que el seu marit cova a la seva ànima una altra passió !
- ADRIA. Qui és?... Diguei...
- JOVE. (Molt seriós). L'arquitectura.
(L'Adriagna fa un gest de fracàs i de despit.)
Cregui'm. L'únic amor del seu marit és el ciment, la pedra picada, les bastides !
- ADRIA. Jo no puc enganyar el meu marit perquè estimi al seu art !
- JOVE. El seu art !
- ADRIA. M'és fidel. Jo també ho seré. Ningú em traurà d'això !...
- JOVE. Pero no sigui així. Tingui una mica d'iniciativa. Comenci vostè. El començar és lo que imitar. Després jo ja cercaré el modo de que ell l'enganyi...
(Corre cap a ella volent-la abraçar.)

- ADRIA. Adriagna !... ; Adriagna !... Jo l'estimo... Sigui meva !
(*Fugint.*)
- JOVE. No vui ser la primera !... No vui ser la primera !
(*Cansat.*)
- ADRIA. Es massa tossuda !
(*Molt sèria.*)
- JOVE. A la una, a les dues...
Què?
- ADRIA. A la una... a les dues... vostè pot donar-me una prova de qué el meu marit té una querida?
- JOVE. (*Després d'una pausa.*)
No, senyora.
- ADRIA. Està bé... Doncs fins a mai més !
- JOVE. Doncs fins a mai més !... Jo l'estimo i vostè no serà meva.
(*Saluda i se'n va cap al fons.*)
- ADRIA. (*Sense voler.*)
Enric !
- JOVE. (*Tornu vivament.*)
Senyora?
- ADRIA. (*Torbada.*)
Res... res...
- JOVE. Pensava que m'havia cridat.
- ADRIA. No !...
- JOVE. Dispensi...
(*Saluda i se'n va.*)
- ADRIA. (*Mateix joc.*)
Enric !
- JOVE. (*Aturant-se somrient.*)
Es idiota això.
- ADRIA. El què !
- JOVE. Això de qué cada moment en semblava que vostè em crida i no és cert !
- ADRIA. (*Baix.*)
Es que ara sí que el cridava...
- JOVE. (*Descendeix un pas.*)
Que vostè em cridava?
- ADRIA. Sí...
- JOVE. Que vostè em cridava... per el meu nom?
- ADRIA. Sí...
- JOVE. Així...
- ADRIA. Què?
- JOVE. Vostè té que dir-me alguna cosa...
- ADRIA. (*Com un sospir.*)
Sí...
- JOVE. (*Corrents al seu costat. Fins aquest bocadillo a cada paraula ha avançat un pas.*)
Què?
- ADRIA. (*Mirant-lo.*)
Que vostè és un home com cal...
- JOVE. (*Sense voler comprendre.*) Adriagna?

- ADRIA. *(Somrienta.)*
Que joestic al corrent de tot !
- JOVE. De què.
- ADRIA. Que jo sé que el meu marit té una querida !
- JOVE. *(Recula un pas.)*
No !
- ADRIA. I que es diu Rosa Pompom !
- JOVE. *(Recula altre pas.)*
No !
- ADRIA. I que vostè té la prova !
- JOVE. *(Recula altre pas.)*
No !
- ADRIA. Sí. Una carta !
- JOVE. *(Recula altre pas.)*
Jo no tinc cap carta !
- ADRIA. Li repeteixo que m'ha enganyat !
- JOVE. *(Recula altre pas.)*
No !
- ADRIA. Ara mateix anava a dir-m'ho !
- JOVE. *(Aturant-se.)*
Que ell mateix li ha dit ?
- ADRIA. Sí !
- JOVE. *(Irònic.)*
I és per això que vostè vol ser la meva querida ?
- ADRIA. *(Desconcertada.)*
Però...
- JOVE. *(Amb dignitat.)*
Passi-ho bé, senyora !
(Saluda profundament i se'n va.)
- ADRIA. *(Apart.)* M'agrada aquest home...
(Com avans.)
Enric !
- JOVE. *(Aturant-se.)*
Senyora !...
- ADRIA. *(Corre al seu costat. Li agafa la mà. El porta al prosceni. Parla amb alegria.)*
El meu marit no m'ha enganyat mai ! És un marit perfecte ! Jo no sé qui és la Rosa Pompom ! Vostè tampoc ! Jo l'estimo... No és per venjança que jo em dono !... Jo l'estimo i vostè serà meu !
- JOVE. Adriagna !
(Ella cau en els seus braços, llarg petó. Després se separen.)
- ADRIA. A la fi !
A la fi !
(Tenen les mans juntes.)
Així se'n va d'aquesta casa ?
- JOVE. Què vol dir ?
- ADRIA. Que jo sóc l'encarregada de posar-lo al carrer !
- JOVE. *(Somrient.)*
Es cert !

- ADRIA. I que vostè se n'anirà a casa seva?
JOVE. Ara mateix!
ADRIA. Em vol esperar?
JOVE. Amb febre!
ADRIA. I, aquesta vegada, no aniré a Vancresson.
JOVE. Jo l'adoro... i serà meva!...
(*Vol iniciar altre petó*).
ADRIA. D'aquí a cinc minuts! Xist!
(*Sent que En Thomeret baixa*).
(*Entrant*).
THOME. I què?
JOVE. (Trist. Seridòs).
Senyor meu, la seva esposa m'ha fet conèixer les seves intencions. Jo, de bon grat estic disposat a tot. Ara mateix surto d'aquesta casa i, avans de cinc minuts seré a la meua sofrint el castig! Mai més posaré els peus en el seu despatx!
THOME. (*Una mica emocionat*).
Oh!... No tant!... No exagerem... La meua esposa reb els dissabtes...
JOVE. Els dissabtes... I avui és dilluns... Jo pensava que també rebia els dilluns...
ADRIA. Gustau... et prego que...
THOME. Què?... No vols que vingui mai més?
ADRIA. No!... Jo no'l vull veure mai més a aquest senyor!... No'l vull veure mai més aquí!
THOME. Ho sento, jove... Però és ella la que mana... A reveure... Sempre hi ha un més fort que l'altre...
JOVE. Te raó senyor Thomeret... Passi-ho bé, senyora...
(*Va cap el fons*).
THOME. Quin infeliç... Ara tu i jo, farem les paus!...
ADRIA. No pas ara... De primer tinc d'anar a encendre un ciri... Es una prometença que vaig fer el dia del casament.
(*Entra l'Enric*).
ENRIC. Ja sóc aquí!... Ja ha passat la mitja hora!
THOME. Que Déu l'ampari!... Encara no tinc fulles al llibre de xecs!
ENRIC. Ah, sí!... No té paraula!... Doncs li diré al jove... Escolti, jove...
JOVE. Torni-se'n al llit!... Ha sortit el zero!
ENRIC. Ah!... Ara no volen pagar?... Doncs si no paguen mouré un escàndol! Senyora de Thomeret!!! El seu marit l'enganya; té una querida: la meua!
ADRIA. Ja li tornarà!
ENRIC. Té una querida!... Una querida de debò!...
ADRIA. De debò?...
(*Riallera*).
Si sapigués el disgust que'm dona!
ENRIC. Oh!... I tots se queden tranquils!... I ningú em dona una bofetada!... Veig que en aquesta casa tots tenen tan poca vergonya com servidor!

- ROSA. *(Decidida, pel fons. Tota confosa).*
Thomeret !...
- ENRIC. Passa que hi ha junta de família !... Senyora : aquesta és la querida del seu marit !
- ADRIA. Tant de gust en conèixer-la !
- THOME. Aquesta mancava !
- ROSA. Ai !... Dispensin... Potser faig nosa... No vinc per res dolent... No pensi mal, senyora... Venia a parlar amb el seu marit per un embà que ell volia treure i jo no ho volia, sap ?
- ADRIA. Al pis de vostè, senyoreta Pompom, em sembla que ja no queda cap embà !
- ROSA. Es que me'n volia anar del pis i m'he repensat !
- ADRIA. Doncs vagi-se'n !... El meu marit ja no vol rellogades !
- ROSA. Ah, sí !... Això és que'm treuen ! Millor !...
(A En Thomeret).
Li pots dir al teu President que's un estafa !... Me volia pagar en corones !...
- ENRIC. *(Decidit).*
Que ja en tens un altre?... Que també és casat ?
- THOME. Amb cinc criatures !...
- ENRIC. I paga amb corones?... No hi fa res !... Aniré a jugar a Viena !...
- ADRIA. Fa ben fet !... No la deixi a la senyoreta Pompom. Li estic molt agraïda. Per ella avui podré encendre un ciri que vaig prometre el dia del meu casament !
- THOME. Vols que te'l pagui jo aquest ciri ?
- JOVE. Si em permeten jo'ls hi vui demostrar que sóc agraït. Així pagaré els dies que jo he menjat en aquesta casa. El ciri que encendrà avui la senyora el poso jo !
- THOME. *(Donant-li la mà).*
Home, gràcies !... Vostè i jo encara serem amics ! Veïam si queda bé. Ja que posa el ciri, miri que sigui llarg !
- ENRIC. *(Al Jove).*
Vostè posarà el ciri, però jo ja sé qui aguantarà l'espelma !

TELO

UN LLIBRE ABSOLUTAMENT IN-
DISPENSABLE ALS AFICIONATS

Catàleg d'Obres Teatral Catalanes

4.000 títols entre drames, comèdies, sainets, diàlegs,
monòlegs i sarsueles. Teatre d'infants i el més extens

REPERTORI SENSE DONES

A cada obra es detalla el nombre de personatges, homes i dones; si està
escrita en vers o prosa; si és còmica o dramàtica

**Vegeu les seccions
que conté el Catàleg**

-
- Obres en dos, tres o més actes, amb una o més dones.
 - Obres líriques en dos, tres o més actes, amb una o més dones.
 - Obres en un acte, amb una o més dones.
 - Obres líriques en un acte, amb una o més dones.
 - Obres en dos, tres o més actes, sense dones.
 - Obres líriques en dos, tres o més actes, sense dones.
 - Obres en un acte, sense dones.
 - Obres líriques en un acte, sense dones
 - Monòlegs per a home
 - Monòlegs per a dona.
 - Teatre d'infants en un o més actes.
 - Monòlegs per a nois
 - Monòlegs per a noies.

Un volum d'unes 150 pàgines, 2 pessetes

Els qui vulguin rebre'l per correu, hauran d'afegir 0'40 ptes, per al fran-
queig certificat

Llibreria i Arxiu Teatral Millà

Carrer de Sant Pau, 21

BARCELONA

**RARE BOOK
COLLECTION**

**THE LIBRARY OF THE
UNIVERSITY OF
NORTH CAROLINA
AT
CHAPEL HILL**

PQ6217
.T44
v.26
no.1-22

